

AZ ALSÓZEMPLÉNI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1918. ÉVI MÁJUS HÓ 14. NAPJÁN SÁROSPATAKON
TARTOTT TAVASZI RENDES KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:

JANKA KÁROLY
EGYHÁZMEGYEI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

XLVI. FÜZET.

SÁROSPATAK.
NYOMATOTT A REF. FŐISKOLA KÖNYVNYOMDÁJÁBAN.
1918.

AZ ALSÓZEMPLÉNI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE 1918.
ÉVI MÁJUS HÓ 14. NAPJÁN SÁROSPATAKON TARTOTT
RENDES KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak:

Bálint Dezső
esperes

Meczner Béla
egyházmegyei gondnok

elnöklete alatt

Horváth János
Máthé Gyula
Keresztúry József
Bartha József
Pálóczy József
Miskolczy Endre
papi

Gortvay Aladár
Seteő Gyula
Dr. Kiss Sándor
világi

tanácsbírák;

Janka Károly
Gecse Lajos
papi

Dr. Vitányi Miklós
Dr. Asztalos Kálmán
világi

jegyzők.

Zitás Bertalan ref. lelkész, emei. pénztárnok, Danyi József
ref. lelkész, emei. tanügyi biz. lelkészi elnök, Gagyai Károly,
Matusz Mihály, Szily József, Homoky György tanító képviselők.
Lengyel László dr. egyházmegyei ügyész.

Batta János, Csontos Gábor, Csorba Ferenc, Danyi József,
Fűrjész Tamás, Halmy Miklós, Haraszy Károly, Hazay Béla,

Horváth Győző, Horkay Barna, Janka Péter, Karászy Benő, Kenyeressy Árpád, Kertész István, Köröskényi István, Körössy György, Kun Zoltán, Molnár László, Móricz István, Pataki Sándor, Pecsenye András, Rozgonyi Sándor, Sallay Sándor, Sáfár István, Solymossy József, Székely Imre, Szinyéri György, Szöllősy József, Tóth Ferenc, Tóth Kálmán, Verebélyi Barna, Verebélyi Dezső, Virág Béla, Vitkay Bertalan rendes-, Adorján Győző, Buttykay István, Csatáry Jenő, Veres Lajos s.-lelkészek, Berei Gábor vissi, Dakó M. József királyhelmeci, Farkas Ferenc erdőhorvátii, Kovács László lácai, Körmendy István ricsei egyházi képviselők, a főiskola tanárai és a kebelbeli egyházak tanítói közzül számosan.

Igazoltan távol maradtak: Hézszer Emil papi, Miklós Béla, Tolcsvai Nagy Barna, Dr. Kovács Gábor, Lábos Béla világi tanácsbírák; Bálint Bertalan világi jegyző; Tóth István tanító képviselő; Kérészy Sándor dr. egyházmegyei ügyész; Bacskay Károly, Czecz András, Czike Ferenc, Éles István, Farkas Lajos, Hegedüs László, Igaz József, Kiss Ernő, Kiss Miklós, Kovács János, Kun Miklós, Novák Lajos, Órás Kálmán, Sütő Kálmán, Szilágyi Géza, Takács Béla lelkészek.

1/a. Bálint Dezső esperes bensőségei és mély megindultsággal kér Istentől áldást, erőt, tanácskozásainkhoz segédelmet.

1/b. Meczner Béla egyházmegyei gondnok, esperes imája után lendületesen, szónoki hévvel és emelkedettséggel rajzolja meg a napi élet eseményeit, a háború által teremtett helyzetünket, köz és magán viszonyainkat, ezekből származó feladatainkat, üdvözli a megjelenteket s a közgyűlést az egyházmegye lelkészi és tanítói karához, a gyülekezetek előjáróihoz intézett ama lelkes felhívással nyitja meg, hogy erejükhöz képest mindent tegyenek meg a háború által felszínre vetett irányzatok általmatlanná tételére, hogy hiveink ezek megmértelyező, káros befolyásától megőriztessenek.

Egyházmegyei közgyűlés a mély figyelemmel hallgatott, általános tetszéssel és helyesléssel fogadott gondnoki megnyitó beszédért hálás köszönetét nyilvánítja.

1/c. Lelkeszi főjegyző felolvasta a gyűlést alkotó tagok neveit, felsorolja a gyűlésről kényszerű okból távolmaradtak igazoló bejelentéseit, felhívja az egyházak kiküldötteit megbízó levelek betérjesztésére.

A megjelent gyűléstagok számbavétele, az elmaradt tagok igazolásának elfogadása, az egyházak képviselőinek szabályszerű megbízó levelek értelmében történt igazolása után a gyűlés megalakul.

1/d. Meczner Béla egyházmegyei gondnok a közgyűlés osztatlan és meleg együttérzésével fejezi ki részvétét egyházmegyénk esereise előtt az őt apai szíven ért egyetemes megpróbáltatások, különösen ama fájdalmas és nagy veszteség felett, mely őt forrón szeretett, a becsülés és tisztelet karjaira felemelt fiának, ifj. Bálint Dezső királyhelmeci lelkesznek, egyházmegyei lelkeszi aljegyzőnek elhunytával érte.

Egyházmegyei közgyűlés a hallgatás néma csendjével s az emlékezés borongó érzéseivel állítja lelke elé közegyházunknak a hivatásáért Péter apostol hevületével lelkesedő, a szolgálataiban a János szelídségével forgolódo, nagyon korán jobb létre szenderült hű munkását, tanácskozásainknak egyik szakavatott tollvezetőjét s a hívő léleknek azzal a látnoki bizonyosságával őrszi emléketét, hogy aki oly hű volt itt a rábízottakban, többre bízott az a mennyek országában.

2. Az elnöki előterjesztések között a napi események sorából magasan kiemelkedik annak örvendetes megállapítása, hogy az erdélyi református egyházkerület püspökévé Nagy Károly egyházkerületi lelkeszi főjegyző választott meg.

Egyházmegyei közgyűlés mély tisztelettel és bensőséges szeretettel üdvözli a nagy tudományú, mély bölcseségű, a gyakorlati élet gazdag tapasztalataival megáldott püspököt az er-

délyi reformátusok főpásztori székében; magas méltóságában egyházkerülete és közegyházunk javára végzendő áldásos munkásságához Istentől kér számára időt és erőt, alkalmat és segídelmet.

3 Virág Béla királyhalmeci lelkész állásába való becrősítését és az egyházmegyébe való bekebelezését kéri.

Virág Béla királyhalmeci lelkészi állásába jogerős megválasztatása alapján beerősítették és az egyházmegyébe a szokásos kézfogás megtörténtével bekebeleztetik, egyszersmind szép reményekre jogosító pályafutása kezdetén szívélyesen és szeretettel üdvözöltetik. Az ároni család legifjabb papi sarján nyugodjon meg az Úr áldó kegyelme!

4. Az erdőhorvátii, lácza, báji, sárai és ricsei egyházak kéri törvényesen megválasztott tanítóiknak, illetőleg tanítónőjüknek állásaikba való beerősítését és az egyházmegyébe való bekebelezését.

Egyházmegyei közgyűlés tanítói okleveleik és szabályszerű választási okmányaik alapján Hajdú Lajost Erdőhorvátiba, Riczkó Lászlót Láczára (II. t. állásba), Mester Jánost Sárára, Kovács Józsefet Bájra és Sümegi Ilonát Ricsére (II. t. állásba) tanítókul, illetve tanítónőül beerősíti, Kovács Józseftől és Sümegi Ilonától az előírt esküt is kiveszi, az egyházmegyébe őket mint az evangyéliomi szellemű népnevelés reményteljes munkásait, szívélyes üdvözlés mellett bekebelezi.

5. Esperes felolvasta a kebelbeli egyházak 1917. évi állapotát felölelő, részleteiben is gondos, egészében egyházi életünk hű tükörét képező, itt kivonatosan közölt jelentését:

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Olvassuk a görög római mithológiában, hogy Urános és Vesta legidősebb fia örökségét, a világ kormányát testvérének: Saturnusnak engedte át azon kikötéssel, hogy gyermekeit felfalja s így az uralkodás ismét reá szállhasson vissza. Urános és neje Géa 24 gyermeke a kor óriásai, kiktől az egész istenfaj származott, a hatalom legmagasabb fokára jutott Jupiter ellen véres csatát fejtettek ki, miért Jupiter őket a poklok fenekére Tartarusba vetette.

A titánok égi harcát megvalósulva látjuk nemcsak Európában, hanem az egész földtekén s e romboló elem pusztítva vonul át nemcsak a mi országunkon, hanem az egész földön égő lángjai átcsaptak mihozzánk is. Ama rettenetes égi harc a földre szállt. Negyedik esztendeje rombol és pusztít, saját gyermekeit falja fel, saját szülötteit nyeli el, áldozza fel. S miért? . . . Egyedül a földi uralomvágyért, amelynek immár milliók lettek áldozatai. Századunk ifjúsága, virága ugy nálunk, mint a szomszéd országokban millió számra letarolva. Istennek szép világát a nyomor, az inség Tartarussá sülyesztették. Ez a rettenetes világfelfordulás nem hagyja érintetlenül még anyaszentegyházunkat sem, amelyen az írás szavaival szólva „a pokol kapui sem fognak diadalt venni“- Hisszük s reméljük, hogy így van s így is lesz mindvégig; de lehetetlen, hogy e borzalmos színjátéknak nyomai láthatók ne legyenek magán- s társadalmi életünkön. A nemesebb érzelmek helyét az önzés, hatalmi törekvés, szeretetlenség foglalta el, mi különösen nyomot hagy maga után egyházi életünkben. Az az áldozatkészség, mely különösen jellemezte s fentartotta Krisztus egyházát, fukarsággá, önösségé, gazdagodási vágygyá fajult. Az a bensőséges viszony, mely volt eddig a gyülekezet tagjai, annak vezetői: a lelkész és tanítók között, megszűnt, szeretetlenség, sokszor gyűlöltséggé fajult, a Tartusba sülyedt alá. Jelen korunkat a háború okozta aggodalom, kétség, önzés, szeretetlenség, gyűlölség uralják. Óh mikor tér vissza, amelyért imádkozik ma is minden jó keresztyén: „Atyám, jöjjön el a te országod!“ Pedig mindnyájunkat ért kisebb-nagyobb mértékben szívtépő, lélekrázó csapás a mult év

haláleseteiben is. Október 15-én hunyt el ifj. Bálint Dezső királyhelmei lelkész, gyülekezetének hű pásztora; folyó év április 27-én Berzeviczy Endre báji veterán paptársunk, a jánosi szelidségű pap; s néhány héttel ezelőtt Kövér Sámuel olasz tanító a harctéren szerzett betegségben; április 16-án temettük el a hosszas szenvedés után Nagy György bacskai tanítót. Emléküket őrizzük meg szívünkben, örökítsük meg jegyzőkönyvünkben.

Meg kell emlékeznem azon veszteségről is, amely egyetemes egyházunkat érte a szelíd lelkületű s nagy tudományú Kenessey Béla erdélyi püspök elhunytában. Helyét az erdélyi egyházkerület osztatlan bizalmával Nagy Károly kerületi főjegyző, theologiai tanárral töltötte be. Az elhunytnak emlékét örökítsük meg jegyzőkönyvünkben, az új püspököt üdvözöljük szívesen.

Az istenitisztelek ünnep- és vasárnapokon összes egyházainkban megtartatnak, valamint hétköznapokon is reggelenként. Az anyaegyházainkban úgy a reggeli, mint a délelti istenitisztelek istenígéje hirdetésével, néhány egyházban délutánonként bibliamagyarázat, a leányegyházakban s szorványokban írásolvasás s imával. A hívek vallásos buzgósággal látogatják az Istenházát, kivéven azon helyeket, hol a gyülekezet tagjai s lelkész hadilábon állanak egymással: Hernádkakon, Ujcsanáloson, Nagykövesden. Bacskán az új templom építése háború miatt szünetel s így csak rozoga iskolában tartatik meg a vasárnapi, ünnepi istenitisztelek s úrvacsoraosztás.

Az úri szent vacsora évenként hatszor a törvényben előírt kihirdetés s a szokásos bünbánati előkészület után szolgáltat ki. Az úrvacsorával élők száma a jelen időben is megfelelő volt. A konfirmációra a legtöbb helyen a lelkész készíti elő a növendékeket. A konfirmáció ünnepélyes szertartása a templomban tartatik meg, a legtöbb egyházban az egyházkerület által megszabott időben, az évről-évre vizsgák utáni vasárnapon. A konfirmándusok emléklappal láttatnak el. A felnőtt ifjak nyári vasárnapokon vallásos oktatásban részesülnek Tokajban, Olaszliszván, Kenézlőn, Sajókeszvényében, Tiszalúcon, Taktaszadán, Taktaharkányban, Golopon, Tállyán, télen át, Tarcalon, Kiszrovágyon, Karcán, Páczinban, Lukán, Ricsén, Semjénben, Nagyrovágyon, Örsön.

A házasságok kihirdelése a legtöbb esetben, az egyházi megáldás azonban kivétel nélkül mindenütt megtörtént az elmúlt évben is. A vegyesházasságoknál születendő gyermek vallására vonatkozólag megegyezés történt három javunkra.

Áttérés hozzánk történt három esetben, tőlünk egy tért át a római egyház kötelékébe. Bodrogvécsezen vannak anabaptisták. 1-et sikerült visszatéríteni.

A vasárnapi munkaszünetről szóló törvényeket általában megtartják híveink, kivéven egy pár helyet, ahol szokásban van a legrégibb idő óta a széna, sarju vasárnap délutáni behozatala.

Felekezeti sérelem a múlt évben nem fordult elő.

Hitelveinkkel ellenkező szokások, — minő a temető kivilágítása — csak ott fordult elő, hol nagyobb számmal vannak a vegyesházasságban élők.

Az egyházközségek szegényeinek, betegeinek gondozására leginkább egyházmegyénk városaiban történik intézkedés. Így Sárospatakon, Tiszatokajban és Mádon.

A halottak temetésénél majd mindenütt igénybeveszik a lelkészek szolgálatát.

Az egyházi éneklés szépítése érdekében sehol sem történt különös intézkedés; egyházi templomi énekeink tanításával lelkiismeretesen foglalkoznak tanítóink. Egyházi énekkar népesebb egyházainkban ma is megvan, bár több helyen szünetel a világháború okozta néptelenség miatt.

Olvasóegylet, nőegylet, hasonló intézményekkel népesebb egyházainkban találkozunk, melyről a püspöki jelentés statisztikai része fog beszámolni.

Az egyházközség tagjainak áldozatkészsége kisebb-nagyobb mértékben megnyilatkozott minden egyházunkban, amely jelenség a mai pénzbőségre vihető vissza. Ezekről is részletesen püspöki jelentés fog beszámolni.

A presbyterium minden egyházunkban országos törvényeink értelmében szabályszerűen van szervezve az egyháztanács, közgyűlés határozatai jegyzőkönyveztetnek. Gyűlések jegyzőkönyvei az é célra készített könyvbe vannak vezetve. A prespyterek szabályszerű meghívás után jelennek meg a gyűléseken. A nép előtt jó példával járnak, kötelességeiket híven teljesítik. Ahol a lelkész és a gyüle-

kezet közötti egyetértés megvan: támogatják is lelkészöket fontos ügyek keresztülvitelében.

Az egyházközségnek a legtöbb helyen megvan a kulcsos ládája, amelyben tartatnak az úrasztali edények, terítők s az egyház fontos iratai. A záros szekrények kivétel nélkül a paplakon vannak elhelyezve, a leányegyházakban majd mindenütt a gondnoknál.

A püspöki, esperesi körlevelek mindenütt megőrizve.

A parókhialis könyvtár törzskönyvébe szabályszerűen be vannak vezetve a könyvtárt illető könyvek. Az egyházlátogatóság által ellenjegyezve.

Az anyakönyvek rendszeren vezetettek minden egyházban, valamint a posta- s iktatókönyvek is, amelyek az egyházlátogatóság által felül lettek vizsgálva.

Vagyonleltár minden egyházban van, a kiigazítás megtörtént, bevezetett a legközelebbi időben is.

Az egyházközségek számadásai minden egyházban elkészítettek s az egyházlátogatóság útján áttételtek az egyházmegyei számvevőszékhez.

Az egyházi épületek lehető jókarban vannak a legtöbb helyen, ujításra várnak azonban egyes helyeken különösen a melléképületek, így pl. *Királyhelmece*n, *Szomotoron* romban van minden, *Bodrogszentesen* ugy a paplak, mint melléképületei, *Bacska*n a templom van újraépítés alatt, melynek bevezését még mindég késleltették a nehéz háborús körülmények, *Alsóbereckiben* a rozoga paróchia építéshez még mindig nem mert fogni a gyülekezet, *Tolcsván* iskolatetőzet s templom is javításra vár, nemkülönben *Erdőhorvátiban*, *Vámosujfalun* a paróchia újraépítése volna kívánatos, *Makkoshotyka*n a templom teljesen rossz állapotban van, *Kenézlőn* templom, istálló újraépítendő, *Tiszalúcon* lelkészlak rossz karban, így *Ujcsánaloston* is, *Legyesbényén*, *Sóstófalván* az összes egyházi épületek, *Berzéken* égető szükséggé vált a kidüledező paplak újraépítése, *Taktakenézen* a toronyról a pléhfedést tépte le a vihar, javítása elodázhatatlan, ilyen állapotban a templomtetőzet is, a mennyezet leszakadással fenyeget. Az építkezés elodázhatatlan. *Mádon* az impozáns iskola mellett szerényen húzódik meg a javításra váró paplak, *Ondon* az egyházi épületek javításra várnak, várják a

háború végét. *Bájon* úgy a lelkészi, mint tanítói lakás javításra vár. *Monokon* a lelkészlak volna javítandó, *Lukán* a templom javítása halaszthatatlan és *Tiszakarádon* tűz ellen az épületek alacsony árban vannak biztosítva. A többi egyházból ez irányú panasz nem emellett.

Földbirtoka kisebb-nagyobb mértékben majd minden egyháznak van, szomorú dolog, hogy pár helyen dolgoztatják házilag, hanem megelégesznek a csekély bérösszeggel. A szőlőbirtok legtöbb egyházban házi kezelés alatt áll, szép összeggel gyarapítja az egyház pénztárát. Különben a bérletek mindenütt befolytak.

Az egyházközség összes ingatlanai az egyház nevének állanak kivétel nélkül s mindannyi telekkönyvezve.

A belhivatalnokok évi fizetése a legtöbb helyen befolyt, kivéven néhány egyházat, hol a hívek a termény mai magas ára miatt vonakodnak úgy a természetbeni fizetéstől, vagy annak magas árát fizetni. S ez alapon megtagadták a szolgálmányok teljesítését is.

Legtöbb egyháznak van tőkepénze is, amelyek vagy pénztárilag kamatoztatnak, vagy hadikölcsön-kötvénybe vannak elhelyezve, de mindenütt kellőképpen biztosítva. A magtárak megszüntek mindenütt, pénzzé változtatva. Ahol az egyháznak adóssága van, ezeknek kamata pontosan fizettetik. Az évi költségvetés majd minden egyházközségből megerősítés végett beküldetett az esperesi hivatalhoz.

A gondnoki számadásban előforduló fizetések a lelkész és a gondnok együttes utalványozására történnek. A pénztárvizsgálatot az egyházlátogatóság minden egyházban megtartotta; a pénztári maradvány az egész egyházmegyéről összesítve a püspöki jelentésben lesz feltüntetve.

Az elmúlt évet terhelő több rendbeli adó, illetékegyenérték stb. pontosan ki van fizelve, kivéven a következő egyházakat: *Tiszakarád*, hol nincs kifizetve az illetékegyenérték, *Csobaj*, hol a főiskola fentartási egy-egy korona szerény adó van még hátrálékban, Bacsán s még néhány egyházban ez adófizetést egyenesen megtagadták a hívek. Határozatot kérek az irányban, miként intézkedjünk, hogy az egyházkerület e határozatának elégtétessék.

Közalapi tőkesegélyt a lefolyt évben Hernádkak, Berzék kapott.

Ugyancsak közművelődési egyesülettől kapott Harkány az iskola építésére 800 kort, az úrbéres gazdától 300 koronát; Nagy Gedeon-féle alaphól 80 koronát Mezőzombor.

Perben a *cigándi* egyház áll egy bádogos mesterrel, mely az iskola építkezésből áll fenn.

Bacska a templomépítésből kifolyólag az építőmesterrel: Lenhard Imrével, mint alperes áll perben, ki 1914-ben félbenhagyta a templomépítést. A per állásáról már tudomása van a felsőbb hatóságnak.

A lefolyt évben új építkezés seholsen történt, épületjavítások a következő egyházakban: Karádon 800 kor., Ricsén 821 kor., Lukán 350 kor., Cigándon 1200 kor., Golopon 420 kor., Taktaharkányban 1604 kor., Taktaszadán 136 kor., Hernádnémetiben 3904 kor., Hernádkakon 400 kor., Gesztelyben 3000 kor., Ujcsanáluson 605 kor., Megyaszón 1400 kor., Sajókesznyétenben 6500 kor., Bodrogolasziban 8586 kor., Kenézlőn 188 kor., Erdőhorvátiban 100 kor., Bodrogkeresztúron 470 kor., Bereckiben 1345 korona értékben.

A temető lehető kellő gondozás alatt van minden egyházban.

A legtöbb egyházban megvan az áldásos élet, békeszeretet és egyetértés azon gyülekezet kebelében, ahol a lelkész és hallgatói között ellentétek nem merültek fel a fizetések ügyében.

Az egyházközségek iskolaügyeivel részletesen a tanügyi bizottság fog az évváró vizsgák után beszámolni.

Megemlíteni csak a következőket kívánom; Tiszaladányban tanítónő folytonos betegeskedése miatt a gyermekek tanítása sokszor félbeszakad. Az egyház kérelmezi a tanítónő nyugdíjbahelyezését. Hernádnémetiben a hadbavonult tanító helyett Szathmáry Erzsébet foglalkozik a növendékekkel. Sóstófalván Szombathy Dániel szolgálatképtelen tanító helyett Őri Károly helyettes tanító vezeti az iskolát. Megyaszón a szegény gyermekeket tankönyvvel az egyház látja el. Alsódobszán a tanító folyton tartó betegsége, szabadságoltatása miatt Veres Lajos megyaszói segédlelkész látja el a kellő szolgálattal ugy az egyházat, mint az iskolát. Sárospatakon, ahol nemcsak állami nép-

iskolák vannak a városban, hanem több tanyai iskola is, kívánatos volna a hitoktatói állás szervezése.

Az egyházmegye statisztikai adatai a következők: egyházközségeink lélekszáma 56199, született pedig 893, akik egytől-egyig megkereszteltettek. Halálozások száma 1008. Házasság kötött tiszta 162, vegyes 70. Egyházi megáldásban mindannyian részesültek. Születendő gyermekek vallására nézve megegyezés történt 16 esetben; javunkra 13, kárunkra 3. Áttért hozzánk 14, kitért tőlünk 3. Konfirmáltatott összesen 1075. Úrvacsorával élők száma átlagosan számítva 85033. Az egyházmegyei gyülekezetek bevétele volt 767457·26, ktadása pedig 634261·16, pénztári maradvány 133196·10 korona. Egyházmegyénk gyülekezeteinek vagyona földekben: 4,182.235·94; épületekben: 4,352.223 69; tökepénzben: 234,299·04; alapítványokban: 138,050·28; alapokban: 244,781·31; ingóságokban: 278,871·87; hasznos jogokban: 5415 korona, összesen: 9,484,612·13 korona.

Egyházmegyénk gyülekezeteinek adóssága és pedig tökesegély tartozás 116800 korona, törlesztéses kölcsön: 182,927·93 s másnemű tartozás: 192,980·67, összesen: 492,708 60 korona.

Az adakozásra, építkezésekre, javításokra vonatkozó adatok a püspöki jelentésben lesznek közzétéve. Az összes adakozások különben végösszegökben: 74,544·55 kor. Az építkezésekre és javításokra 37,662·09 korona fordított.

Az egyes egyházak különleges ügyeire felhívom az egyházmegyei közgyűlés figyelmét, szükséges intézkedését.

Tállyán az 1840 és 60 év között elköltött alapítványi tőkék a mult évben mind visszafizettettek. Az összeg takarékpénztárba helyeztetett el s eredeti rendeltetésére kamatozik. *Taktaszadán* a lelkész s tanító fizetésügye az egyházmegyei bíróság ítélete alapján intéztetik. Szomorú dolog azonban, hogy a hívek közül még többen vannak hátrálékban, amint a jelek mutatják, csak behajtás utján lesz befizetve. *Taktaharkányban* az alsözempléni egyházmegye hírosága ítéletének eleget a hívek nem tettek, a lelkész s tanítófizetés nagy része még mindig hátrálékban van, a mai napig 7383 korona 79 fillérre emelkedett.

Egyházlátogatóság szigorúan utasította a presbyteriumot a törvény rendelkezésének végrehajtására s kéri az egyházmegyét, hogy a még mai napig is fenálló hátrálékok bezedését szorgalmazza, rendelje el.

Berzéken minden fizetést megtagadtak; kívánatos volna mindenekfelett a paróchia építésére kivetett 5110 korona törvény útján leendő behajtása, amely a mai pénz-bőség mellett elviselhetőbb volna, mint bármikor, hogy így aztán a kedvező alkalommal megkezdhetnék a paróchiai építkezést.

Legyesbényén az iskolai tanítás a tanító hadbavonulása miatt október óta szünetel, az egyház a gyermekek oktatására a segédlelkészt kérte fel, ki azt havonkénti 100 korona díjazásért hajlandó volna teljesíteni. Egyházlátogatóság utasította az egyházi elöljáróságot, hogy a segédlelkész e díjazásáért forduljon a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz

Ujsanáluson a hadvezetőség a toronytetőről leszedte a veresrézlemezt s horganyozott lemezzel pótolta. A fedőanyag közötti értékkülömbiséget megkapta-e már az egyház?

A *tokaji* egyház lelkészének háborús segély címen évenkénti 400 koronát, tanítónak pedig 200—200 koronát szavazott meg. Az állandó káplántartáshoz is jelentékeny összeggel járul. Mindenesetre dicsérendő dolog, hogy a tokaji egyház ily szép példával jár elöl s követendő példaképen gyülekezeteink előtt.

Vajdácskai egyház hívei megtagadták a lelkészi fizetés természetbeni kiszolgáltatását; dacára, hogy az esperes felhívta a gyülekezetet tartozásuk fizetésére: az egyház hívei makacsan ragaszkodnak elhatározásukhoz, vagyis a termények békeárbeli teljesítéséhez.

A *tiszakarádi* egyház épületei tűzkár ellen nagyon alacsonyan vannak biztosítva. Egyházlátogatóság utasítja az egyházat, hogy saját jól felfogott érdekében legalább 100%-al emelje fel a díjtételeket.

Örös, mely az adócsökkentési segély elszámolására volt utasítva, a felhívásnak teljesen eleget tett.

Karcsán a Gecsey Péter által orgonaaalapra adományozott 100 korona, a Kérészy Sándor által adott 50

korona a sárospataki takarékpénztárban van kamatozás végett elhelyezve, bármely percen átvehető, ha az egyházmegye így rendelkezik.

Lácán a tanítói díjlevél két öl fával meg lett csonkítva, mégpedig a tanító beleegyezésével, hasonlóké a lelkészi díjlevél is s mindkettő a választás alkalmából kifolyólag; kívánatos, hogy az egyházmegye mindkét díjlevél értékét állíttassa helyre.

Egyházmegyei közgyűlés a tartalmas eszperesi jelentést hálás köszönettel fogadja s annak alapján elhatározza, hogy:

a) Utasítja a lukai és tiszakarádi egyházak presbitériumait, hogy egyházaik egyházi épületeinek teljes érték szerinti tűzkár elleni biztosításáról haladéktalanul gondoskodjanak.

b) Id. Miklós Béla vil tanácsbirót és Bacskay Károly ricsei lelkészt, mint egyházmegyei küldötteket felkéri, hogy tartsanak vizsgálatot az illetékes egyházlátogatás által sérelmesnek jelentett ama panasz tárgyában, mely szerint a lácza tanító megválasztatása alkalmából a tanítói 6 öl tűzifa járandóságából 2 öl tűzifát elengedett; főleg annak felderítésére terjedjen ki a vizsgálat, hogy az ígéretet és elengedést a választás előtt tette-e a tanító? A lácza egyházat pedig a tanító teljes tűzifa járandóságának hiánytalan kiszolgáltatására már is kötelezi.

c) Az ifjú Bálint Dezső halálával megüresedett lelkészi aljegyzői állásra a szavazást elrendeli. A szavazatok beadási ideje f. évi június hó 1. napja, melynek elteltével az egyházkerületi közgyűlésre kiküldött képviselőkre bizza a szavazatok felbontását és netaláni szükség esetén a szűkebb szavazás elrendelését.

6. Elnökség jelenti, hogy a bíróság a közgyűlés tanácskozási helyén d. u. 3 órakor fogja ülését megtartani, melyre a bíróság tagjai s az érdekeltek ez úton is meghivatnak.

Tudomásul vétetik.

7. Elnökség jelenti, hogy a főtiszteletű egyházkerület tavaszi rendes közgyűlése Miskolcon, f. évi június hó 4-én fog megtartatni.

Egyházkerületi képviselőkül kiküldetnek őszi közgyűlésünkig tartó érvénnyel az elnökség mellett:

Lelkészi részről: Máthé Gyula, Pálóczy József és Miskolcgy Endre papi tanácsbírák, mint rendes tagok, Hézser Emil papi tanácsbíró, mint póttag.

Világi részről: Sebeő Gyula, Gortvay Aladár, Dr. Kiss Sándor világi tanácsbírák, mint rendes tagok, Miklós Béla világi tanácsbíró, mint póttag.

8. Múlt évi tavaszi közgyűlés 13. sz. határozatával útastotta a vajdácskai egyház presbiteriumát, hogy az egyház pénztárába be nem fizetett 4 évi beíratási díjakat szedje be s a beszédelt összegről szabályszerűen számoljon el, a tanítói és ifjúsági könyvtár állapotáról 15 nap alatt jelentést tegyen esperesi hivatalhoz. Lelkész betegsége miatt a jelentés nem érkezett be őszi gyűlésre, a dolog továbbra is nyilvántartott. Lelkész most jelenti, hogy a beíratási díjakat beszédette, szabályszerűen elszámolta, illetékes helyére juttatta s a népiskolai könyvtár két typusát megrendelte, amely azonban a háborús viszonyok miatt csak később lesz szállítható.

Tudomásúl szolgál.

9. Múlt évi tavaszi közgyűlés 16. sz. határozatával megbizta dr. Kérészy Sándor egyházmegyei ügyészt az erdőhorvátii Farkas-féle 500 koronás alapítvány ügy tüzetes megvizsgálására s kérte, hogy őszi egyházmegyei gyűlésre részletes jelentést nyújtson be. Ügyész hadbavonulása miatt a jelentés elmaradt.

Továbbra is nyilvántartatik.

10. Magda Anna gesztelyi tanítónő betegsége miatt mindez ideig nincs beerősítve: jelenleg betegsége miatt egy évi szabadságon van, beerősítésre most sem jelenhetett meg.

Továbbra is nyilvántartatik.

11. Múlt évi őszi közgyűlés 14. sz. pontjában nyilván tartani határozza, hogy a szomatori egyház hátralékos ártér adóját még nem fizette ki. Lelkész élőszóval jelenti, hogy már 720 K 90 f. hátralékot az egyház kifizetett.

Tudomásúl szolgál.

12. U. a. gyűlés 15-ik sz. pontjában az erdőhorvátii faiskola ügy tisztázását a gátló akadályok megszűntéig továbbra is nyilvántartani határozza.

A gátló akadályok még mindig fennállanak, továbbra is nyilvántartatik.

13. U. a. gyűlés 16-ik sz. határozatával Pálóczy József és Gortvay Aladár tanácsbirákat megbizta, hogy vizsgálják meg, miért nem írja alá a legyesbényei egyháztanács a költségvetést és derítsék fel, igaz-e az az állítás, hogy lelkész az adócsökkentési segílyt teljes összegében a maga fizetésére használja fel. Jelentés gátló akadály miatt nem érkezett.

Közgyűlés Sütő Kálmán lelkészt és Gortvay Aladár tanácsbirót bizza meg az ügy megvizsgálásával és kéri, hogy jelentésüket az őszi egyházmegyei gyűlésre terjesszék be.

14/a. Az 1914. évi őszi közgyűlés 19. sz. határozatában megbizta Dr. Szánthó Elek egyházmegyei ügyészt, hogy a kiskövesdi egyház panaszolt ügyeinek megvizsgálására kiküldött bizottság beterjesztett jelentésére indítványát tegye meg. Meghalt ügyész helyett járási számvevő indítványozza, hogy ez ügy a napirendről vétessék le, mert a panasz tárgyát képező dolgok elintézését nyertek s az egyház számadásai is rendben vannak és kifogástalanok.

Tudomásúl szolgál.

14/b. 1915. évi tavaszi közgyűlés 30. sz. határozatában a tiszaladányi egyház birtokséreلمي ügyének megvizsgálásával Szánthó Elek ügyészt bizza meg. A háborús viszonyok, majd ügyész halála miatt jelentés nem érkezett.

Közgyűlés Dr. Lengyel László egyházmegyei ügyészt bizza meg, hogy ez ügyről őszi egyházmegyei közgyűlésre tegyen részletes jelentést.

14/c. Az 1915. évi őszi közgyűlés 34. sz. határozatával útasította a legyesbényai lelkészt és gondnokot, hogy mutassák ki ifj. Török Pál és neje 80 kor., Bakó Lajosné 40 kor. közpénztári tőketartozásainak eredetét és a sem fizetni, sem kötvényt adni nem hajlandó adósoktól vagy a tartozást hajtassák be, vagy kötvényt vegyenek. Jelentés nem érkezett, az ügy megvizsgálásával egyházlátogatóság bízott meg. Mivel jelentést egyházlátogatóság sem adott

Közgyűlés ez ügyről való jelentéstételre is a Legyesbényére küldött bizottságot kéri fel.

14/d. Az 1915. évi őszi közgyűlés útasította a leleszi egyházat, hogy Palágyi Miklós István gondnok terhére írt, de presbytérium által elengedett 296 K 64 f.-re vonatkozólag az E. T. I. tc. 25. és 43. § a értelmében hozzon oly határozatot, melyet a presbyterium névszerinti szavazással elfogadott, amelyhez az egyházközségi közgyűlés is hasonló módon adta beleegyezését. Jelentés nem érkezett.

Közgyűlés felelősség terhe mellett útasítja az egyház lelkészét és presbytériumát, hogy őszi közgyűlésre a kért presbyteri és egyházközségi közgyűlés határozatát terjessze be.

15. Az 1917. évi őszi közgyűlés 21. pontja alatt tárgyalt s az egyházközségek vagyoneleltárainak felülvizsgálásáról hozott határozatát

egyházmegyei közgyűlés megújítja.

16. Egyházmegyei levéltáros 1917. évi őszi közgyűlés 34. pontjában foglaltakra vonatkozólag jelenti, hogy mindeig részint helyiség, részint felszerelés hiánya, részint túlságos elfoglaltsága miatt munkához nem foghatott, de ha egyházmegye óhajtja, a felszerelés előállításának drágasága da-

scára is a munka megkezdését, a nyári szünidő alatt eleget tesz az óhajtnak, megkezdte a levéltár rendezését, ha ugyan katonai szolgálat alóli felmentése továbbra is érvényben marad.

Egyházmegyei közgyűlés tekintettel a sok gátló akadályra, a levéltár rendezésének megkezdését a háború utáni időre halasztja.

17. Molnár László alsóbereczkii lelkész az 1917. évi őszi közgyűlés 39. pontjának útasítása értelmében díjlevelét betérjeszti és annak alapján ismét arra kéri egyházmegyei közgyűlést, hogy útasítsa az alsó- és felsőbereczkii társegyházakat énekvezéri állás szervezésére.

Közgyűlés méltányolja lelkész kérését s mivel e díjlevel szerint az énekvezér dolgait végezni nem köteles, az énekvezéri állás szervezéséhez hozzájárul s ennek eszközésével Karászy Benő kiskövesdi lelkészt bizza meg.

18. Az 1917. évi őszi közgyűlés 46. sz. a. útasítása szerint a tályai egyház betérjeszti módosított tanítói díjlevelét megerősítés s a kerületre leendő felterjesztés céljából.

Egyházmegye a díjlevel módosítást tudomásul veszi, presbyteri, egyházközségi közgyűlés határozatait megerősíti, de a díjleveleket kiigazítás céljából azzal az útasítással adja vissza egyháztanácsnak, hogy a Homoky Antal tanító személyéhez kötött évi 600 koronát a díjlevelből törölje s csak az ünnepi gyűjtések megváltása gyanánt megállapított összeg, az évi 40 korona vétessék be s az így kiigazított díjlevel négy példányát őszi közgyűlésre terjessze be.

19. Egyházkerületünk 1917. évi 165. sz. jkvi határozatával a dunamelléki egyházkerület által elfogadott, „A szórványok egyházi gondozása“ c. munkálatról szóló véleményes javaslat tételére alkalmat kívánt adni azoknak az egyházme-

gyéknek is, melyekhez a munkálat le nem érkezett s amelyek miatt érdembeli véleményüket nem is nyilváníthatták, miért is felkérte Elnökséget, hogy a dunamelléki egyházkerület szabályrendelet tervezetét küldje meg a munkálatot nem kapott egyházmegyékhez azon felhívással, hogy véleményes javaslatokat az 1918. évi tavaszi közgyűlésre adják be s általában nyilatkozzanak az összes egyházmegyék arra nézve is, hogy a szórványok egyházi gondozásának a kérdését egyházkerületi, vagy egyetemes konventi szabályrendelet útján tartják-e rendezendőnek.

Egyházmegyei közgyűlés, tekintettel arra, hogy a szóban forgó munkálat hozzá eddig le nem érkezett, érdembeli véleményét arról ez idő szerint sem nyilváníthatja, általánosságban azonban ezúttal is kifejezi a kérdésnek egyetemes konventi szabályrendelettel való rendezése iránti óhaját, mert úgy véli, hogy az egyetemes egyháznak szélesebb körből szerzett gyakorlati tapasztalatok állnak az ügy megítélésénél és szabályozásánál rendelkezésére, mint az egyes egyházkerületeknek, már pedig kívánatos, hogy e kérdés szabályozásánál leszűrt eredmények gazdag tanúságai képezzék a fő-fő irányelvet, de azért is, mert az egyöntetűség ezen a téren az ügynek feltétlenül javára válik.

20. Egyházkerületünk 1917. évi 185/3. sz. határozatával útasította az egyházmegyéket, hogy az egyházmegyei iskolalátogatóknak tegyék szigorú kötelességükké a statisztikai ívek pontos kitöltését, ellenkező esetben a fegyelmi eljárást indítsák meg a kötelességüket elmúlasztó iskolalátogatók ellen.

Egyházmegyei közgyűlés fegyelmi eljárás terhe alatt szigorúan útasítja az iskolai körlátogatókat a statisztikai ívek pontos kitöltésére, egyidejűleg felkéri az esperes urat, hogy a lelkészeket és tanítókat körlevélben sürgősen útasítsa arra, hogy pontos, teljes és kimerítő iskolastatisztikát bocsássanak az iskolalátogatók rendelkezésére, ellenkező esetben a fegyelmi eljárás ő ellenük fog megindítani.

21. Lelkészi főjegyző betérjeszti az egyházlátogatóság által felvett adatok alapján az egyházmegye egyházaiban az 1917. évben gyakorolt belmissióról összeállított táblázatos kimutatást.

(A táblázatos kimutatás részletes ismertetését a hit.-biz. nem nyomtatja ki)

Egyházmegyei közgyűlés megalégedéssel állapítja meg, hogy az adott viszonyok között kielégítő módon folyik az a munka, mely a templomi igehirdetés mellett hivatva van erősíteni református népünkénél az evangyéliomi öntudatot, mélyíteni a hitbuzgóságot, megszilárdítani az egyházhoz való ragaszkodást, irányítani az egyházhoz való ragaszkodást, irányítani az ifjak és felnőttek szellemét, gondolkodásmódját, tisztítani s ébren tartani erkölcsi érzületét, tágítani tudását, látóköreit, fejleszteni szép érzékét.

Bízó reménységgel néz a lelkészek és tanítók, gyülekezeti előljárók jövőben e téren még fokozódó, fejlődő munkássága elé, a lelkészértekezleteket és tanítói köröket evégből felhívja, hogy összejöveleiken különösen azt a kérdést tegyék ezúttal tanácskozásaik tárgyává, hogy minő gyakorlati intézkedések foganatba vételét tartanak célravezetőnek avégből, hogy a népet zavaros, tisztátalan eszmék, felforgató törekvések hatalmukba ne vegyék, hogy világnézete alakulásában ártalmas befolyások ne vezessék, hogy a háború hosszú tartama alatt több irányban megromlott közérzuletből a szívet, lelket megmételtyező méreganyagok, minők a kapzsiság, uzsoráskodás, csalás, törvények és rendeletek kijátszása, a családi kötelekek meglazulása stb kiküszöbölhetőek legyenek, hogy a társadalmi fejlődés zavartalan, békés menete, ezáltal az evangyéliomi szereteten alapuló keresztény világnézet további hatékonysága biztossittassék.

A belmissiói táblás kimutatás a főt. egyházkerülethez felterjesztetik.

22. Egyházmegyei missiói előadó részletesen ismerteti a bacskai és bodrogszentesi missiói egyház 1917. évi állapotáról e missiók lelkészei által beterjesztett évi jelentést, amely az úti-napló kivételével már az egyetemes konvent által 1917. évi 171. sz. jkvi határozattal elfogadott új nyomtatvány felhasználásával készítettet el.

A hit- és valláserkölcsi élet mindakét körzetben megfelelőnek és jónak mondható, Bacskán azonban nagyon nélkülözik a templomot, amelynek megújítási munkálatait a háború félbeszakította s e miatt rozoga iskolájukban kénytelenek tartani az istenitiszteletet. Itt a népoktatásügy is erősen megsínyli a tartó harmadik évre terjedő sajnálatraméltó betegeskedését. (A tani ó 1918. évben hosszú, kínos szenvedés után elhunyt.) A bodrogszentesi kör lelkésze hatékony eszköznek vallja az egyházkerulettől nyert traktátusok kiosztását s annak gyakorlását fenntartandónak véli, elhallgatja azonban az egyházmegye ily irányú támogatását, viszont a bacskai misszionárius kevesli a rendelkezésére bocsátott iratokat s nagyobb segíezésre ösztönzi az egyházmegyét és egyházkerületet.

Mindakét kör lelkésze megújítja azt az állandó jogos panaszt, hogy missiói segélye kevés, nem elegendő az a felmerülő fuvardíjak fedezésére sem. A bacskai kör lelkésze nem reméli ez „anomália“ megszűnését az egyházmegye 1917. évi tavaszi közgyűlésének 49. sz. azon határozatától, melylyel a missiói egyházakat lelkészeik hiányzó fuvar és napi díjának, illetőleg a rendes lelkészi fizetésükbe betudott missió segélynek évi költségvetésükbe való felvételére s az adósegély revíziója alkalmával annak fedezetül biztosítására utasította, hanem a konventtől várja a megfelelő segélyt. A bodrogszentesi lelkész pedig úgy itéli meg a helyzetet, hogy a lelki gondozás fog e sérelem orvoslása nélkül kárt szenvedni, aminthogy a drágá fuvar miatt a szépen bevált házi istenitiszteletek tartását be is kellett szüntetnie, mert több áldozatot nem lehet már kívánni sem ott, ahol nincs miből áldozni.

Panaszaik jogossága kétségtelen. Mindenkör elismerte ezt úgy az egyházmegye, mint az egyházkerület, sőt igazaitak képviselte úgy az egyetemes konvent, mint az államkormány.

előtt, de amaz alap hiányában mindenkor elutasította a segélyek felemelése iránti előterjesztéseiket, emez pedig amaz egyházhatósági felterjesztéseket, hogy a missiói segély a rendes lelkészi fizetésbe ne számíttassék be s azoknak figyelmen kívül hagyásával állapíttassék meg a kongrua.

Egyházmegyénk a mindkét oldalról jött elutasítással szemben is tudatában volt és van annak, hogy a missiói lelkészekkel szemben igazságtalanság történik, midőn részint segélyük elégtelensége, részint segélyüknek rendes fizetésükbe való beszámítása mellett kívánatuk tőlük anyagi áldozatot igénylő munkálkodás, ezért utasította a missiói egyházakat, hogy új eljárással próbáljanak a bajon segíteni. E határozat megújítása és foganatosítása ma is kívánatosnak látszik, mert az eljárás céltalanságáról és sikertelenségéről addig beszélni nem lehet, míg az eljárási mód meg nem kíséreltetett.

Kérni lehetne az államkormánytól a missiói egyházak fuvarkötségének revízióját a kongrua megállapítás szempontjából.

Mindakét missiói jelentéshez mellékeltetett az egyházlátogatási jegyzőkönyv, mely szerint a missiói egyházak anyagi, erkölcsi és hitéleti viszonyai rendben találtattak.

Egyházmegyei közgyűlés úgy a missiói jelentés adatai, mint az egyházlátogatóság betervezett jegyzőkönyve alapján megnyugovással látja a kebelbeli 2 missiói kör életképes fejlődését, amelyet szívesen óhajtana előmozdítani a gondozó lelkészek jogos nyughatatlanságának nyugvópontra juttatásával, miért is azzal a kérelemmel terjeszti fel a missiói jelentéseket a főt. egyházkerületre, hogy tegye megfontolása tárgyává, vajjon nem látná-e célravezető eszköznek a kongrua szempontjából a missiói lelkészek fuvardíjának revíziója érdekében kezdeményezést tenni, hogy így, ha az államkormány elzárkózik a missiói segélynek a rendes lelkészi fizetésből való kibocsátása elől, legalább a méltányos fuvarkötségek számíttatnának fel a levonandó kiadások közzé.

23. Esperes jelenti, hogy a bacskai missiói kör egyházai és a taktaszadai egyház a főtiszt. egyházkerület által a sáropataki főiskola fejlesztésére szolgáló I K-ás személyi járulékok beszedését és befizetését megtagadták.

Egyházmegyei közgyűlés fegyelmi eljárás terhe alatt utasítja a fenti egyházközségek presbitériumait, hogy az egyházak lélekszáma szerinti I K-ás személyi járulékok fedezetéről a presbiterek kimondott anyagi felelőssége mellett f. évi szept. 1-ig gondoskodjanak. (E. T. I. t.-c. 46. §.)

Ezzel a tárggyal kapcsolatban esperes úr útján körlevélileg figyelmezteti egyházmegyei közgyűlés a még kötelezettségeiknek eleget nem tett egyházakat, hogy ez év szept. hó 1-ig járulékaikat a presbitériumok anyagi felelőssége mellett okvetlenül befizessék.

24. A tiszaladányi egyház presbitériuma kéri az egyház által fentartott elemi népiskola I—II. osztályának vezetésével megbízott Papp Józsefné, szül. Szabó Erzsébet tanítónő kényszer nyugdíjaztatását, mivel nevezett tanítónő négy év óta folytonosan betegeskedik és gyógyíthatatlan torokrákban és tüdővészben szenved, tehát oly fertőző betegségekben, amelyek nemcsak a tanításra teszik képtelenné, de egyenesen veszélyére lehetnek az iskola növendékeinek. Szabolcsvármegye tiszti főorvosa előbb 1917. nov. 13-án, utóbb 1918. február 13-án garat és torok fekélyesedést állapított meg az általa kiadott orvosi bizonyítványban, melyben 2—3, utóbb ismétlenül legalább három hónapi időt állapított meg a gyógykezelés tartama gyanánt, az azon időkre szóló sürgős szabadságolás véleményezésével.

Egyházmegyei közgyűlés, — hivatkozással az E. T. VI. t.-c. 31. §-ának s ugyancsak az egyházkerületi népiskolai szabályrendelet 56. §. 13. pontjának a beteg népiskolai tanító helyettesítését tárgyazó rendelkezéseire, — felhívja a tiszaladányi egyház presbitériumát, hogy ha az

egyház a fent hivatkozott törvényes rendelkezéseknek eleget tett és huzamosabb idő óta szenvedő tanítónője a tiszti orvosi bizonyítvánnyal igazolható egy évi várakozási időt kimerítette, indítsa meg az eljárást a tanítónő nyugdíjaztatása iránt.

25. Olvastatott Bartha József vissi lelkész kérvénye, melyben előadja, hogy az egyház presbitériuma az 1918. évi költségvetést nem hajlandó megszavazni és aláírni, mivel az egyház tagjait a lelkészi díjlevél termény- és szolgalmánybeli tételeinek természetben, vagy folyó árban való fizetése esetén szokatlanul nagy, szinte elviselhetetlen teherrel kellene megterhelni. A presbitérium ezen vonakodásával szemben, lelkészi fizetése csonkítatlanságának megóvása érdekében kéri, hogy az E. T. III t.-c. 6. §-a értelmében egy küldöttség bizassék meg az 1918. évi költségvetés elkészítésével.

Egyházmegyei közgyűlés felkéri az esperes urat, hogy az E. T. III. t.-c. 6. §-ának negyedik bekezdése értelmében a vissi egyházközség 1918. évi költségvetésének és annak alapján az adó kivetésének a presbitérium költségén eszközölkendő elkészítésére törvényadta jogánál fogva küldöttséget kinevezni sziveskedjék.

Tekintettel azonban arra a körülményre, hogy az adósegély céljának helytelen értelmezése a javadalmasok és gyülekezeteik között mind szélesebb körre terjedőleg teszi a viszonyt áldatlanná, tarthatatlanná és gyűlöletessé, mert a behivatalnokok jogos igazsága elismérésre, törvényes követelése kielégítésre, a hosszantűrők és a jó békességet őrzők nyomorusága méltánylánylásra gyülekezeteiknél nem talál; tisztelettel kéri fel a püspök urat, hogy kegyeskedjék főpásztori körlevelével fordulni a gyülekezetekhez és azokat atyai szeretetének szavával bírja jobb megértésre és a magukat kötelességeik teljesítésében megszentelő testvérgyülekezetek példájának követésére.

26. A taktaharkányi egyház néhány avült s használatból kivelt, felesleges úrasztali abrosz s kendő eladásának engedélyezését kéri

Egyházmegyei közgyűlés a kérelemhez nem járul hozzá, az értékesítést nem engedélyezi, mivel ezek rendszerint kegyes hivek ajándékai, eladásukkal a jövőben ilyen természetű ajándékozások megszűnésétől tart.

27. A kiskövesdi egyház elhatározta 28300 kor. adóságának kifizetését, ez összeget egyháztagjaira kivetette s be is szedte; a kisbirtokosok orsz. földhitelintézeténél fenálló 9000 kor. 6.4%-os amortisatiós kölcsönét azonban célszerűbbnek látta ki nem fizetni, hanem ennek fedezetéül 10000 korona értékű VII-ik kibocsájtású hadikölcsönkötvé yt jegyzett, melynek kamata lenne hivalva az adóság amortisatiós évi járulékát kiegyenlíteni s annak lejárta után mint egyházfentartási alap fog tovább kezelteni; a kivetésből fölösen befolyt 3000 koronából 2000 kor.-t orgona-alapja, 1000 kor.-t pedig harang-alapja javára óhajtja fordítani s végül jelenti, hogy a kiskövesdi úrbéres gazda közönség a toronyóra alpot 1000 kor. adományozásával gyarapította, kéri e határozatainak jóváhagyását.

Egyházmegyei közgyűlés a határozatokhoz hozzájárul, a hadikölcsön jegyzését jóváhagyja, az egyház hiveinek buzgó áldozatkészségeért, az úrbéres gazdaközönségnek kegyes adományáért, a lelkész és a községi előljáróságnak ez ügyben kifejtett tevékenységeért hálás köszönetét, elismerését fejezi ki.

28. Sajóhidvégi lelkész jelenti, hogy az egyház lelkésze részére az 1918-ik évre kettőezer, tanítójának pedig nyolcszáz korona háborús segélyt állapított meg.

Egyházmegyei közgyűlés a jelentést örvendetesen veszi tudomásul s a sajóhidvégi egyháznak a minden egyház által követendő példaadásért köszönetét fejezi ki.

29. Özv. Gönczi Józsefné, volt golopi lelkész özvegye nyomasztó anyagi helyzetében, mit a háborús drágaság anyyira fokozott, hogy megélni képtelen, segélyt kér.

Kérvénye pártolólág terjesztetik a főtiszt. egyházkerülethez.

30. Makó János, kiskövesdi lakos, nyugalmazott ref. tanító, tűzvész által károsult, segélyért esedezik.

A kérvény a segélyosztó bizottsághoz át-tétetik.

31. Lelkészi főjegyző jelenti, hogy a segélyosztó bizott-ságban az Ölbey János és Gecsey Péter halála folytán egy lelkészi rendes és egy póttagsági, az országos lelkészi nyugdíj és gyámintézeti ellenőrző, valamint a közalapi bizottságban Dr. Szánthó Elek halála következtében egy-egy tagsági hely üresedett meg, végül a tanügyi bizottságban az ifj. Bálint Dezső halálával és a Danyi József tanügyi bizottsági elnökké történt megválasztásával hézag támadt az iskolai körláto-gatók tanügyi bizottsági képviselőjében.

Egyházmegyei közgyűlés által közfelkiál-tással egyhangúlag megválasztáinak:

a) a segélyosztó bizottságba rendes tagúl Bartha József, póttagúl Miskolcgy Endre papi tanácsbírák;

b) az országos lelkészi nyugdíj és gyám-intézeti ellenőrző bizottságba, továbbá a köz-alapi bizottságba is Dr. Kérészy Sándor;

c) a tanügyi bizottságba az iskolai körláto-gatók képviselőjében Gecse Lajos és Csorba Ferenc lelkészek.

32. Beterjesztetett Ráski János vajdácskai lakosnak 4 pél-dányban kiállított alapító-levele, melynek értelmében 1000 koronát adományoz a vajdácskai ref. egyháznak oly célból, hogy az, mint egyházfenntartási alap takarékpénztárban gyümölcsöttség. Az alapító-levelekhez semminemű kíséző irat nem csatolatott.

Egyházmegyei közgyűlés felhívja a vajdácskai egyház előjáróságát, hogy az alapító-levelek beterjesztésének célját feltüntető beadványát ősi közgyűlésünkhöz terjessze be s amennyiben az alapító leveleket megerősíttetni kívánja, ezt kifejező szabályszerű kérelméhez a presbitériumnak és egyházközségi közgyűlésnek az alapítvány elfogadásáról szóló határozatait is kivonatok alakjában mellékelje.

33 A tolcsvai egyházközség beterjeszti jóváhagyás végett és a főtiszteletű egyházkerületre leendő felterjesztés céljából a Pék Bertalan tolcsvai lakossal kötött adásvételi szerződést, melynél fogva az egyházközség 9055 kor. meghatározott árért eladta nevezett vevőnek, mint a megtartott nyilvános árverésen legtöbbet ígérőnek a Sárjai Pál hagyatékát képező a tolcsvai 1270. számú tkjvi betétben 865., 868. és 869. hrzi szám alatt foglalt házat és kertet.

Egyházmegyei közgyűlés a szabályszerű és névszerinti szavazással egyhangúlag hozott presbiteri és közgyűlési határozatok alapján eszközölt eladást jóváhagyja, mert azt az egyházra nézve előnyösnek és gazdaságosnak tartja, amennyiben a tolcsvai községi előjáróság által igazolt forgalmi értéket jóval meghaladó ár érteget el; jóváhagyja azért is, mert az egyházat a hagyaték felhasználását illetőleg a hagyományozó kikötésekkel semmi tekintetben nem korlátozta és mert az egyház a hagyományozó emlékét fenn tartani kívánja az által, hogy a befolyó vételárat, mint állandó tőkét, takarékpénztárilag fogja kezelni és csak kamatait fogja az egyház szükségére felhasználni, miért is az adásvételi szerződést megerősítésre a főt. egyházkerületnek is melegen ajánlja.

34. Az újcsanálói egyházközség beterjeszti jóváhagyás céljából és megerősítésre az egyházkerülethez való felterjesztés végett két rendbeli ingatlan eladásáról és ugyancsak két rend-

beli ingatlan vételéről szóló azon adásvételi szerződéseit, melyeket kötött az egyházközség első sorban Juhász András és neje, Nemes Eszter ongai lakosokkal, mint vevőkkel az újcsanálosi 17. sz. tkvi. betétben 2683. hrsz. alatt foglalt Csontor-dűlőbeli, lelkészi javadalmat képező ingatlannak 11020 kor. és ugyancsak az újcsanálosi 17. sz. tkvi. betétben 2684. hrsz. alatt foglalt Csontor dűlőbeli, tanítói javadalmat képező ingatlannak 2204 kor. kialakított árért történt eladása, továbbá özv. Nagy Jánosné, szül. Pankucsi Juliánna és Nagy János újcsanálosi lakosokkal, mint eladókkal a sóstófalvai 309. sz. tvi. betétben 335/3. hrzi. szám alatt felvett, kecskés-dűlőbeli, lelkészi javadalmul szolgáló szántóföldnek 11020 kor. és ugyancsak a sóstófalvai 309. sz. betétben 335/4. hrzi. szám alatt felvett kecskés-dűlőbeli, tanítói javadalmul szolgáló szántóföldnek 2204 kor. kialakított árért tehermentesen történt vétele tárgyában.

Egyházmegyei közgyűlés az újcsanálosi egyházközség által beterjesztett adásvételi szerződéseket jóváhagyja, az eladás és vétel megerősítését a főt. egyházkerületnek melegen ajánlja, nemcsak azért, mert a szerződések saabályszerű és névszerinti szavazással egyhangúlag hozott presbiteri és közgyűlési határozaton alapúlnak, hanem azért is, mert a távol fekvő szántóföldek helyett a belhivatalnokok közelfekvő, ugyanolyan terjedelmű ingatlanokat nyernek javadalmul, az egyház minden megterhelése nélkül, mert az eladók az egyház javára még a szerződés után kirovandó illetéket is viselik.

35. Az alsóbereckii egyházközség beterjeszti jóváhagyás céljából és megerősítésre a főt. egyházkerülethez leendő felterjesztés végett azon adás-vevési szerződéseket, amelyeknek erejénél fogva eladta örökre és visszavonhatlanul a Luka község 161. telekjvi. betétben foglalt 730., 710., 711., 712., 729., 728., 727. és 713. hrzi. számú ingatlanokat 14400 K meghatározott vételárért Vásárhelyi Nagy Sándor lukai lakosnak és ugyancsak a Luka község 161. telekjvi. betétben foglalt 726. hrzi. sz. ingatlanságot $\frac{2}{8}$ részben Ornstein Adolf (nős Rothbárt Saroltával) $\frac{2}{8}$ részben Tóth Andrásné, szül. Lukács Lidia,

$\frac{1}{8}$ részben Ignáth András, $\frac{1}{8}$ részben neje Magyar Mária, $\frac{1}{8}$ részben Gál András, $\frac{1}{8}$ részben neje Miglécz Erzsébet lukai lakosoknak 14400 K meghatározott vételárért azon elhatározással, hogy az így befolyó összesen 28800 K vételárát 30 ezer koronára kiegészítve, a teljes összeget a VII-ik kibocsátású 6°/_o-os hadikölcsön jegyzésére fordítják és a kötvény esedékes szelvényeit a lelkész javadalmazására használják addig is, míg a község közelében lehetőleg egy darabban az egész eladási áron lelkészi ingatlant vásárolnak.

Egyházmegyei közgyűlés a szabályszerű és névszerinti presbiteri és közgyűlési egyhangú határozatokon alapuló adás-vevési szerződéseket jóváhagyja, megerősítésre azokat a főt. egyházkerületre felterjeszti, egyszersmind tudomásul veszi, hogy a kifizetett teljes vételárát — Boronkay Farkas főgondnok garanciális és kötelező nyilatkozata alapján — 30 ezer koronára kiegészítve, VII. kibocsátású 6°/_o os hadikölcsön kötvénybe fektették, kötelezi azonban az egyházközséget, hogy a vételárát képező tőkét mint lelkészi alapot kezelje s annak esedékes szelvény osztalékait az egyház lelkészének pontosan és az utolsó fillérig mindaddig kiszolgáltassa, míg az egyházközség az elidegenített lelkészi ingatlan helyett a község területéhez közelebb az egész befolyt vételárban megfelelő ingatlant vásárolhat.

36. Czike Ferenc tiszaladányi lelkész kéri, hogy hagyja jóvá egyházmegyénk az egyház presbiteriumának azon határozatát, melylyel az ó-temetőből 60 □-öl hasznavehetetlen területet eladott 120 korona árért Halász András tiszaladányi lakosnak.

Egyházmegyei közgyűlés azzal adja vissza lelkész beadványát, hogy azt szabályszerű és névszerinti szavazással hozott presbiteri és közgyűlési határozatokon alapuló adásvételi szerződés kíséretében, a határozatokról felveendő

jegyzőkönyvekkel egyetemben őszi közgyűlésünkre terjessze fel.

37. Halmi Miklós bodrogolaszii lelkész kéri, hogy engedjék meg, hogy az egyházközség lelkészi javadalmát képező, a bodrogolaszii 7. sz. tkvi. betétben II. 9. sorszám és 1511/b. hrzi. szám alatt felvett, a „hegymegi“ dűlőben levő 5 kat. hold 1258 □-öl szántóföld az említett betétből lejegyeztessék és ezen ingatlan megosztásának tervét feltüntető mérnöki vázrajzban szemlélhető eme megosztással:

1511/b—1.	hrzi. sz. alatt	1157 □-öllel
1511/b—2.	„ „ „	1157 □ „
1511/b—3.	„ „ „	714 □ „
1511/b—4.	„ „ „	715 □ „
1511/b—5.	„ „ „	715 □ „

egy újonnan nyitandó telekkönyvi betétbe átvezetessék.

Egyházmegyei közgyűlés lelkész élszóbeli jelentéséből a Bodrogközi Gazdasági Vasút érdekelttségét ez ingatlanból a vasúttársaság részére kisajátított terület által fennforogni látja, azért szükségesnek ítéli, hogy a megosztási tervezetet a Bodrogközi Gazdasági Vasút képviselősege is az elfogadó nyilatkozat feljegyzésével aláírja s e célból a kérvényt és mellékleteit a bodrogolaszii egyháznak visszaadja.

38. A berzéki egyházközség négyféle ügyben kéri, hogy az egyházközségnek fizetési kötelezettségeit teljesíteni nem akaró tagjaival szemben a közigazgatási hatóság eljárásának igénybevétele elrendeltessék.

Egyházmegyei közgyűlés felkéri az esperes urat, hogy az E. T. I t.-c. 5. §-ának ötödik és hatodik bekezdése értelmében az ügyben eljárni szíveskedjék.

39. A taktaharhányi egyházközség presbitériuma kéri, hogy a főt. egyházkerület pénztáránál fennálló, jelenleg 1602 kor. tőke-tartozásának kifizetésére az „egyházi közalap“ és

„egyéb elkölthetetlen alapok“ betéti tőkéjét, a teljes visszatérítés kötelezettsége mellett felhasználhassa. A presbitériumot e pénzügyi műveletre az egyház kamatvesztesége indítja, mert míg az egyház adóssága után 6⁰/₀-ot fizet, addig a betétként elhelyezett alapok kamata fejében csak 3⁰/₀-ot kap.

Egyházmegyei közgyűlés a megnevezett alapok felhasználására a teljes helyreállítás kötelezettsége mellett a maga részéről az engedély megadja s az engedély megadását a főt. egyházkerületnél is javasolja, ámde az egyházat már ezúttal kötelezi, hogy az alapok időközi kamataival való helyreállításának megtörténtét annak idején bejelentse.

40. Számvevőszék betérjeszti az egyházmegyei pénztár megvizsgálása és a járási számvevők jelentései alapján az egyházak 1917. évi számadásainak megerősítése tárgyában felvett következő jegyzőkönyvét:

JEGYZŐKÖNYV,

felvétellett Sárospatakon, 1918. május 13-án megtartott számvevői ülésben.

Jelen voltak: Bálint Dezső esperes, Janka Károly főjegyző, Zitás Bertalan pénztárnok, Keresztúry József, Bartha József, Gecse Lajos számvevőszéki tagok, utóbbi úgy is, mint a számvevőszék jegyzője.

1. Számvevőszék megvizsgálta és szokott példás rendben találta egyházmegyei pénztárnok számadását, mely számadás szerint az egyházmegye kezelése alatt lévő tőkék végösszege:

1. Közpénztár: kihelyezett töke	---	7407.— K
Pénztári maradvány	---	1632·26 „
	=	9039·26 K
2. Miklós Béla-alap: kihelyezett töke		2115·57 „
Készpénz	---	18.— „
	=	2133·57 K

3. Meczner Béla alap : kihelyezett tőke	192·39	„
Befizetett tőke	---	213·93 „
Kamat	---	17·11 „
	=	423·43 K
4. Gorvay-alap : kihelyezett tőke	---	31·— „
Hadikölcsön-kötvény értéke	---	650·— „
	=	681·— K
5. Dr. Kérészy S.-alap : kihelyezett tőke	---	40·— „
Összesen	---	12317·26 K
Közpénztári bevétel	---	9625·64 K
Kiadás	---	7993·38 „
Maradvány	---	1632·26 K

Teher : A tiszáninneri ref. egyházkerület felsőbb leányiskolájára tett alapítvány	---	---	2000 K
A „Kálvineum“ -ra felajánlott 1000 kor. még ki nem fizetett része	---	---	500 „
Összesen	---	---	2500 K

2. Járási számvevők jelentésének előterjesztése után

számvevőszék határozza, hogy az egyes egyházak számadására tett megjegyzések és észrevételek ezután ne jegyzőkönyvileg, hanem írásban, levélileg közöltessenek az egyházakkal a számvevőszéki jegyző által.

3. Berzék „Szemere Törös“-alapítvány 1917-ik évi kimutatását a főtiszt. egyházkerülethez leendő felterjesztés céljából benyújtja.

Számvevőszék az alap kimutatását ilyen alakban nem helyesli s annak kezelését maga részéről csak úgy hagyja jóvá, ha az egyházlátogatóság által megjelölt adós az 5 drb. 100 koronás névértékű hadikölcsön névérték és kibocsátási ár közötti különbözetét megtéríti.

4. Janka Károly, a cigándi járás számvevője szemeinek gyengesége miatt tisztségéről visszavonhatatlanul lemond.

Számvevőszék sajnálattal veszi tudomásul egyik legtapasztaltabb tagjának, legjobb munkaerejének távozását, de miután a többszöri kérés sem volt képes lemondásának visszavonására bírni, számvevőszék a lemondást egyházmegyei gyűlésnek bejelenteni határozza.

5. Számvevőszék mindezek után tiszteletteljesen ajánlja elfogadásra alábbi javaslatát a nt. Egyházmegyei Közgyűlésnek:

1. Figyelmeztesse az egyházakat, hogy a háború alatt térképeket ne vegyenek.
2. Kötelezze az egyházközségeket, hogy magtári számadásaik készítésénél térjenek át a törvényes ürmértékre (liter, hektóliter).

Az első pontbeli javaslatot indokolja a háború eredményeként várható területváltozás, a másodikat a köböl, véka stb. számítás alapján előálló számadásbeli bonyodalom, mely gyakran a bosszantóan nevetséges aprózgatásig megy, midőn vannak oszlopok külön a köböl, külön a véka, külön a félvéka, külön a negyedvéka és külön a liter számára és a számadás készítője nyugodtan hagyja meg a kisebb egység számsora alatt azt a mennyiséget is, amely már a tőle harmadfokon álló magasabb egységet foglalja magában; így kell aztán a számvevőnek pl. ilyen tételek átszámításával vesztegetnie drága idejét: Befolyt kamat: 1 köböl, 9 véka, 16 félvéka, 22 negyedvéka, 12 liter. Mindez a törvényes ürmérték használata mellett el-esik. Az átszámításnál ajánlatos, hogy a véka 32 literre számíttassék át.

Egyházmegyei közgyűlés számvevőszék jelentését helyeslőleg tudomásul veszi, javaslatait elfogadja, határozati erőre emeli s ezen határozatok pontos végrehajtására az érdekelteket szi-

goruan útasítja. A Janka Károly számvevő lemondását indokai alapján elfogadja, helyét Miskolczy Endre szentesi lelkészszel tölti be.

41. A bodroghalászi egyház jelenti, hogy Móré Anna tanítónő állásáról f. é. szept. 1. határidővel lemondott, de presbytérium csak május és június hónapokra eső fizetését hajlandó folyósítani, mert a tanítás már március 15-től szünetel, továbbá július és augusztus hónapokban is kell az énekezők fizetéséről gondoskodni s a tanítónő két hónapi fizetését az által megrongált lakások kijavítása teljesen fel-emészti.

Egyházmegyei közgyűlés Móré Anna tanítónő lemondását tudomásul veszi, egyben útasítja az egyháztanácsot, hogy nevezett tanítónő fizetését szept. 1-ig hiány nélkül fizesse ki, a vele szemben fennálló követelését pedig érvényesítse.

42. Újcsanárosi lelkész jelenti, hogy egyháztanács az ő javadalmát képező, de megcsonkított földeket felmérteni, az eredeti mesgyét helyreállítani nem hajlandó, kéri az egyházmegye erélyes intézkedését.

Egyházmegyei közgyűlés rosszalólag veszi tudomásul, hogy egyháztanács az egyház javainak épségben megőrzésével nem törődik és anyagi felelősség terhe mellett útasítja presbytériumot, hogy a lelkész javadalmát képező megkisebbitett területű földeket folyó év május 30-ig mértesse fel. a régi mesgyét állítsa vissza és tudtúl adja, hogy az egyház vagyónának sértetlen állapotban való megőrzése a presbytérium kötelessége s azért annak minden egyes tagja anyagilag felelős.

43. Taktakenéz megrongált templomtetőjének fedésére s a befedés költségeinek fedezésére szükséges 5000 kor. kölcsönnek az egyházkerülettől leendő felvételére engedélyt kér.

Egyházmegyei közgyűlés tekintettel az épít-

kezés halaszthatatlan voltára, az engedélyt úgy az építkezésre, mint a kölcsön felvételére megadja s a kölcsön iránti kérelmét a főtiszt. Egyházkerületre pártolólág felterjeszti

44. Olvastatott Bálint Dezső esperesnek az egyházmegye-gondnokához intézett, esperesi állásáról való lemondását bejelentő levele:

Egyházmegyei közgyűlés felocsúdva a pillanatnyi meglepetésből, melyet a levél keltett, egy értelemmel és meleg ragaszkodással mondja ki, hogy felkérni kívánja nagyrabecsült esperesét lemondása visszavételére s ennek tolmácsolásával Bartha József, Keresztúry József és Sebeő Gyula tanácsbírákat bizza meg.

A megbízatásukban eljáró kiküldöttek élén a közgyűlésben megjelent esperes meleg tetszésnyilatkozatok között foglalja el a társelnöki széket, meghajolván az egyházmegye osztatlan akarata előtt.

45. A sárospataki egyházközség kéri, hogy a Sárospatakon létesítendő önnálló hitoktatói állás szervezése tárgyában a főt. egyházkerülethez intézett kérvénye pártolólág felterjesztessék.

Egyházmegyei közgyűlés a sárospataki egyházközségnek önnálló hitoktatói állás szervezése iránt beadott, a főt. egyházkerülethez intézett kérelmét magasabb egyházi közérdekből a legmelegebb ajánlással terjeszti fel az egyházkerület tavaszi közgyűlésére.

46. A szomatori egyház lelkésze és gondnoka kéri, hogy a szomatori egyház „Klobusitzky“-alapjának ügye végrehalására rendeztessék, az alapítvány összege felgyűlt kamataival együtt az egyháznak átadassék, hogy az alapítványnak díjlevélileg a belhivatalnokok javadalmát képező kamatai a lelkésznek és tanítónak kifizettessenek. Ezzel az ügygyel szoros összefüggésben a néhai Nagy Károly szomatori lelkésznek és utódainak a Klobusitzky-alap kamatai iránt támasztott ke-

eresete tárgyában folyamatban levő közigazgatási bírósági ügy irataiból, valamint a szomatori egyház könyveiből, felterjesztéseiből megállapíthatólag jelenti az ügy vizsgálatával megbízott Dr. Kiss Sándor vil. tanácsbíró, hogy a néhai Nagy Károly örököseinek ez alappal szemben 1089 kor. valószínű követelése van, amely összeget nézete szerint az egyházmegye pénztárának kellene kifizetnie s ugyanakkor az alapnak 4200 koronára való kiegészítéséről gondoskodnia, mert az egyházmegye maga vonta az alap kezelését felügyelete alá és ha ez a felügyelet nem volt megfelelő, kellőképpen éber és szigorú, az ennek hiánya következtében az alapot ért csonkításokért az egyházmegye felelős. Jelenti az alapot betétként kezelő esperes, hogy a Klobusitzky alap tőkéje az 1917. évi dec. 31-ig tőkésített kamatokkal együtt 3891 K 54 fill.

Egyházmegyei közgyűlés e több mint két évtized óta a szőnyegről szinte soha le nem kerülő ügy fejleményeit, az azok során úgy maga az egyházmegye, mint a képviselőiben eljáró megbízottak hibáit és mulasztásait bolygálni nem akarja, nem kívánja megállapítani, hogy ez ügyben a felelősség kit és mily mértékben terhel, mert sok tekintetben kibogozhatatlan szálak szövevényeibe kellene beletévednie, hanem viselni kívánja az alapnak egyházmegyei határozattal rendelt kezelésbe átvételéből származó felelősség mindennemű következményeit s ennél fogva a Klobusitzky-alap eredeti 4200 korona összegére való helyreállításának kötelezettségét magára vállalja, a néhai Nagy Károly szomatori lelkész özvegyének képviselője, Keresztúry József nagygyéresi lelkész és Dr. Kiss Sándor világi tanácsbíró együttes felszámítása alapján a követelés valószínű eredményeként néhai Nagy Károly örököseinek ez alappal szemben támasztott igényét 1089 koronában megállapítja, ez összeg erejéig az örökösök kielégítését elhatározza, az alap mai állásának s a jeienlegi szomatori lelkésznek és tanítónak az alap kamaljárulékai iránti követelésének meg-

állapítására a jogos követelés kiegyenlítésére, valamint az alapot kezelő esperessel való leszámolásra és az egyházmegyei pénztár által a leszámítolások után kiegészített alapnak az eredeti tőkeösszegben a szomatori egyház kezelésébe való átadására egy Bartha József, Keresztúry József és Dr. Kiss Sándor tanácsbírákból álló bizottságot küld ki.

Az egyházmegyei pénztárt érő eme veszteség fedezetéről pedig akként kíván gondoskodni, hogy a helyreállítandó tőkeösszeg 10%-a és a mindenkori tőkemaradék folyó kamata a „Klobusitzky-alap helyreállítási segélye“ címén a szomatori egyháznak évről-évre a teljes visszafizetésig az egyházmegyei segélyosztó bizottság által az egyházmegyei pénztárba való beutalás feltétele mellett megszavaztassék, mert a tőke elmorzsolásában nem csekély része volt annak a körülménynek, hogy a szomatori belhivatalnokoknak a lelkészi és tanítói díjlevél 8%-ot biztosított kamatjövedelem gyanánt, holott az egyházmegye által utóbb takarékpénztárilag kezelt tőke csak 4%-ot hozott s ezen kamatkülönbözet is befolyt a tőke apadására, amit a szomatori egyháznak kellett volna e díjlevelek értelmében fedeznie s ekként a folyósítandó segély jó részben e kamatkülönbözetek fedezete révén a szomatori egyház javára fog tulajdonképpen szolgálni.

Figyelmezteti is egyházmegyénk a szomatori egyház előjáróságát, hogy a díjlevélbeli és valóssággal elérhető kamatkülönbözetre tekintettel legyen s a díjlevelek e részben netalán beálló csonkúlását a fizetés kiegészítési államsegély felemelése céljából a vall. és közokt.-ügyi minisztériumnak bejelenteni el ne mulassza.

47. A tállyai egyházközség kéri, hogy a reformáció 400 ados évfordulója alkalmából tartott ünnepélyes presbiteri és díszközgyűléseinek ama határozatai, melyeknél fogva a

templomi gyülekezet 5388 korona adományából és az egyház pénztári készleteiből megszavazott 10 ezer korona tőkéből egy „Egyházfenntartási alap“ ot létesített s annak terhére 10 ezer korona VII ik kibocsátású hadikölcsönt jegyzett, utólagosan jóváhagyassanak.

Egyházmegyei közgyűlés a múltak emlékeinek kegyelettel hódoló tállyai egyházközségnek ünnepi lélektől áthatott, ünnepi áldozatkészséggel megszentelt, a jövő alapjait rakosgató eme határozatait jóváhagyja és egyidejűleg megállapítja, hogy a tállyai egyházközség által eddig jegyzett hadikölcsönök összege a legutóbbi jegyzés folytán 43600 koronára emelkedett.

48. A tokaji egyház jelenti, hogy a háborús viszonyok következtében megnövekedett szükségleteinek fedezésére rendes egyházi adóját 100%-al emelte. kéri ennek tudomásul vételét és az adókivetés iránti határozatnak jóváhagyását, megerősítését.

Egyházmegye a jelentést jóváhagyólag tudomásul veszi, az adókivetési határozatot megerősíti.

49 Olvastatik Pálóczy József tanácsbíró jelentése, mely szerint az 1917. évi őszi közgyűlés 16-ik pontjában foglalt határozattal a legyesbényei egyház több rendbeli zavaros ügyének megvizsgálására kiküldetvén, midőn a legyesbényei lelkész erről értesült, a becsatolt levélben óvást emel az ő kiküldetése ellen. — Ennek folytán a kapott megbízás teljesítését nem vállalja, ellenben a levél tiszteletlen s az egyházi felsőbb hatóságot sértő hangja miatt indítványozza Czecz András lelkész ellen a fegyelmi eljárás megindítását.

Egyházmegyei közgyűlés Czecz András legyesbényei lelkész ellen az általa írt, Legyesbényén 1917. augusztus 26 án kelt levél sértő kifejezései miatt a fegyelmi eljárás megindítását elrendeli s a további lépések megtétele végett az iratokat az esperes úrnak kiadja.

50. Beterjesztetett az egyházmegye segélyosztó bizottságának 1917. évi nov. hó 29-én tartott ülésében felvett jegyzőkönyve s ezzel kapcsolatban az egyházmegyei pénztárnoknak a lelkészek önmegadóztatás szerinti 1916. évi összesen 1065 K járulékából segélyezett s az 1917 évi, összesen 1092 kor. 24 fill. járulékából segélyezendő lelkész özvegyek és árvák kimutatása.

Egyházmegyei közgyűlés az előterjesztéseket tudomásul veszi s a lelkészek 1917. évi adományából segélyezendőkkül megállapítja egyenként 120 korona segélyre Balsai Istvánné, Gönczi Józsefné, Horkai Jánosné, Lábos Menyhértné, Tatár Mihályné, Terhes Barnáné, id. Zitás Istvánné és Kolozsváry Istvánné lelkészözvegyeket, egyenként 60 kor. segélyre: Nagy Erzsébet és Nagy Irén lelkész-árvákat egyidejűleg a segélyosztó bizottsági jegyzőkönyv kinyomatásának mellőzésével az összes kimutatások levéltárba való elhelyezését elrendeli.

51. A jegyzőkönyv hitelesítésére az elnökség, Dr. Kiss Sándor vil. tanácsbíró és a jegyzői kar tagjai kiküldetnek.

52. A tárgysorozat kimerítettven, a gyűléstagoknak az elnökség iránti hálanyilatkozatának kifejezése után, gyűlést vezető elnök a gyűlést berekeszti.

A jegyzőkönyv azzal hitelesítettik, hogy esperes és lelkészi főjegyző, tekintettel a hihetetlenül magas nyomdai költségekre, — a jegyzőkönyv kinyomatásánál a teljesen mellőzhető anyag közlésére szorítkozzanak.

Sárospatak, 1918 május hó 15 én.

Dr. Vitányi Miklós
vil. főjegyző.

Janka Károly
lelkészi főjegyző.

Gecse Lajos
egyh. aljegyző.

Bálint Dezső
esperes.

Dr. Kiss Sándor
vil. tanácsbíró.

II.

Bírósági ügyek.

I.

Az időszaki tanács egy évre szóló érvénynyel megalakítottatik. Rendes tagok: Pálóczy József, Miskolczy Endre papi, id. Miklós Béla világi tanácsbírák. Póttagok: Keresztúry József papi, Dr. Kovács Gábor és Dr. Kiss Sándor világi tanácsbírák.

II.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvételett Sárospatakon, 1918. évi május hó 14. napján, az alsózempléni református egyházmegyei fegyelmi bíróságnak Pecsénye András kiscgéri ref. lelkész elleni fegyelmi ügyben tartott tárgyalásáról.

Jelen voltak :

A bíróság részéről: Bálint Dezső esperes, Meczner Béla gondnok, tárgyalást vezető elnök, elnökség, Máthé Gyula, Horváth János, Pálóczy József, Keresztury József, Sebeő Gyula, Gortvay Aladár bírák, Dr. Lengyel László ügyész, dr. Asztalos Kálmán jegyzőkönyvvezető. ügyis mint előadó. Felek részéről: Pecsénye András panaszlott.

Tárgyalás alatt van Pecsénye András elleni két rendbeli egyesített fegyelmi ügy.

Elnök az ülést megnyitván, felhívja a bíróság tagjait a tekintetben való nyilatkozásra, hogy tudomásuk szerint nem forog-e fenn valamelyikükre nézve a 49. §-ban felsorolt hivatalból figyelembeveendő érdekeltségi eset. Miután hivatalból figyelembe veendő érdekeltséget be nem jelentettek és a felek sem tettek érdekeltségi kifogást, elnök megállapítja, hogy a bíróság érdektelen tagjai kellő számban vannak jelen és hogy az szabályszerűen megalakult.

Elnök megállapítja, hogy a felek és tanúk szabályszerűen megidézettek s miután a bíróság illetékessége ellen kifogást senki nem tett, elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását.

Dr. Asztalos Kálmán ismerteti úgy a Radó András és társai panaszára folyamatba tett, valamint a Dienes Adorján panaszára folyamatba tett s előbbivel egyesített fegyelmi ügyet.

A bizonyítási eljárás befejeztével elnök felszólítja panaszlottat védelme előterjesztésére. Pecsénye András elismeri, hogy exaltált állapotban a kifejezésekben talán a túlságokra ragadtatta magát, de tagadja, hogy Dienes Adorjánnal szemben a panaszbeli kifejezéseket használta; az előző fegyelmi ügyben már előterjesztett védelmét fenntartja.

Ezután elnök a tárgyalást berekeszti s zárt tanácskozmány után nyílt ülésben kihirdeti a bíróság által egyhangúlag hozott következő

ítéletet.

Az alsózempléni ref. egyházmegyei bíróság, mint fegyelmi bíróság Pecsénye András kiszéresi ref. lelkész munka-, illetőleg hivatalfolytatási képtelenségét megállapítja, ez okból őt az E. T. VIII tc. 10. §. c) pontja alapján nyugdíjazza és arra kötelezi, hogy Radó András és társai panaszosoknak 89 K 10 f. eljárási költséget 15 nap alatt végrehajtás terhével fizessen meg.

Az ítéletet az ügyiratok kapcsán az egyházkerületi bírósághoz s ennek útján a konventi végrehajtó bizottsághoz felterjeszteni rendeli.

Egyidejűleg Pecsénye András az E. T. V. tc. 132. §. c) pontja alapján hivatalából felfüggeszti s egyházi elnököt az annak következtében szükséges lépések megtételére felhívja.

Indokok:

A bíróság a lefolytatott kétrendbeli vizsgálat adataiból, panaszlottnak a vizsgálatok és tárgyalások során tanúsított viselkedéséből, az elkövetett cselekmények természetéből arra a meggyőződésre jutott, hogy panaszlott alkoholmérgezésből eredő idegbajban szenvedő beteg, aki-

nek akaratereje — mondhatni — egyáltalán nincs, akinek egyébként türethetetlen, állásával össze nem egyeztethető viselkedése, botrányt okozó cselekedetei nem valamely önző, aljas és megszegyenítő tudatos elhatározás szüleményei, hanem az alkohol húzamos és mértéktelen élvezete által előidézett betegség öntudatlan cselekedetekben nyilvánuló tünetei. E meggyőződést csak megerősítik az orvosi vélemények, melyek az előző eljárás felfüggesztését is indokolták.

Míthogy pedig a szóbanforgó betegség kizárja azt, hogy egy lelkész a hivatalával járó munkát végezze, azzal járó kötelességet teljesíteni képes legyen s míthogy panaszlott az 1917 július 18-án a szobráncai gyógyfürdőben kiállított hatósági orvosi bizonyítvány tanúsága szerint gyógykezelés alatt állott, azonban újabb viselkedése arra vall, hogy magán uralkodni már teljesen képtelen, gyógyíthatatlan beteg, őt a munka-, illetőleg hivatalfolytatási képtelenség miatt a rendelkező rész értelmében nyugdíjazni kellett.

A költségekben való marasztalás, az iratok felterjesztése és a felfüggesztés a rendelkező részben hivatkozott törvényszakaszokon alapul.

Panaszlott a neki kihirdetett ítélet ellen felebbezést jelentett be, kérve az ítélet írásban való kikézbítését.

Elnök az ítéletnek úgy a panaszlott, mint a panaszosok részére való kikézbítését elrendeli.

Kmf.

Bálint Dezső

egyházi elnök.

Meczner Béla

világi elnök.

Dr. Asztalos Kálmán

jegyzőkönyvvezető.

III.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett Sárospatakon, 1918. évi május 14 én az alsózemp-
léni ref egyházmegyei bíróság, mint fegyelmi bíróságnak Hor-
váth Győző nagykövesdi lelkész elleni fegyelmi ügyben tartott
tárgyalásáról.

Jelen voltak:

A bíróság részéről: Bálint Dezső esperes, Meczner Béla
gondnok, utóbbi mint a tárgyalást vezető elnök, Máthé Gyula,
Horváth János, Pálóczy József, Gortvay Aladár és Sebeő Gyula,
tanácsbírák és Dr. Vitányi Miklós világi főjegyző, mint jegyző-
könyvvezető.

Felek részéről: Horváth Győző vádlott és a képviselével
megbízott Karászy Benő kiskövesdi lelkész mint védő, Pálur
Miklós, Nagy János és Franko János panaszosok és dr. Lengyel
László egyházmegyei ügyész.

**Tárgyalás alatt van Pálur Miklós, Nagy János és tár-
sainak panasza alapján Horváth Győző ellen hivatalból
elrendelt fegyelmi ügy.**

Elnök az ülést megnyitván az V. t.-c. 54. §-a értelmében
felhívja a bíróság tagjait a tekintetben való nyilatkozásra, hogy
tudomásuk szerint nem forog-e fenn valamelyikükre nézve a
49. §-ban felsorolt hivatalból figyelembe veendő érdekeltségi
eset?

Megállapítatik, hogy a bíróság tagjaira nézve hivatalból
figyelembe veendő érdekeltségi eset nem forog fenn és a bíró-
ság e tagjai ellen érdekeltségi kifogás sem tétetett.

Erre a bíróság elnöke megállapítja, hogy a bíróság érdek-
telen tagjai kellő számban vannak jelen és hogy az szabály-
szerűen megalakult.

A bíróság illetékessége ellen kifogás nem tétetvén, elnök
elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását.

Vádlott tekintettel arra, hogy közerkölcsiségbe ütköző cse-
lekmény elkövetésével is vádolva van, zárt tárgyalást kér.

A bíróság az ügyész véleményének meghallgatása után vádlott ez iránti kérelmét elutasítja.

Sebeő Gyula előadó ismerteti az ügy állását. — Ügyész az ügy előadása után kijelenti, hogy a közerkölcsiség megsértése miatt emelt vádat, mint alaptalant elejti.

Panaszosok kijelentik, hogy a vád képviselőjét nem veszik át és panaszuknak ezt a részét visszavonják.

Vádlott és védője felszólalása után a bizonyító eljárás befejeztetvén, elnök a tárgyalást berekeszti s zárt tanácskozmány után nyílt ülésen kihirdeti az ide csatolt a bíróság által egyhangúlag hozott ítéletet.

Az elnök konstatálja, hogy az ítélet hozatalánál a fentebb felsorolt felek jelen voltak, vádlott és védője az ítélet ellen felebbezést jelentett be.

Ezután a bíróság elnöke elrendeli, hogy az ítélet hiteles kiadmánya a feleknek kikézbessítessék.

Ítélet.

Az alsózempléni ref. egyházmegyei bíróság Horváth Győző nagykövesdi lelkész vádlottat vétkezésnek mondja ki az V. t.-c. 34. §. A 2. és 4. pontjába ütköző fegyelmi vétség elkövetésében és ezért őt a 35. § c) pontja alapján 200 (kétszáz) korona pénzbüntetésre ítéli. Elmarasztalja 139 kor. 10 fillér vizsgálati költség Nagy János és társai panaszosok részére 15 nap alatti megfizetésében. Kötelezi, hogy 1027 (ezerhuszanhét) koronát a nagykövesdi egyháznak 15 nap alatt külömbeni végrehajtás terhe alatt fizessen meg.

Indokok.

Horváth Győző nagykövesdi lelkész ellen Pálúr Miklós volt nagykövesdi tanító 1916. augusztus 26, november 12 és 1917. január 8-án kelt panaszlevelében panaszt emel többek között azért, mert a lelkész a konvent által 1910—1914. években folyósított 405 kor. 40 fillér ideiglenes államsegélyt teljes egészében felvette, holott őt csak 200 kor. tandíjváltság illeti meg s ekként az egyháztól

1027 koronát vont el illetéktelenül. Panaszolja, hogy az egyház vagyonát hűtlenül kezeli, — okozója annak, hogy az egyház adócsökkentési segélyt nem kap, mivel panaszolt lelkész több mint 3 évi sürgetésére sem hajlandó igazolni, hogy miért szedi fel a 405 kor. 40 fillér tandíjkárpótlást. Panaszolja, hogy az egyház által a hitelszövetkezetnél fennálló adósságok törlesztésére felvett 2800 koronát a gondnok tudta nélkül saját kezeihez vette fel és a hitelszövetkezeti tartozást csak egy fél év múltán részletekben fizette meg. Panaszolja, hogy az adófökönyv levonási és kivetési része 5 évre visszamenőleg ki lett tépve. Panaszolja, hogy erkölcstelen életet él, cselédjének házassága fenállása idején tőle gyermeke született. — Ugyanő 1916. október 12-én a 405 kor. 40 fillér tandíjváltáság illetéktelen felszedése miatt a konventhez is panaszt intézett. Nagy János és 7 társa egyháztagek és presbyterek 1917. március 12-én kelt panasziratokban a magukévá tették a Pálúr Miklós által panaszoltakat. Kérészy Sándor egyházmegyei ügyész tekintettel arra, hogy a panaszolt cselekmények a 14 §. 2. és 3. pontjába ütköző fegyelmi vétséget képeznek, a vád képviselőtét közérdekből elvállalta. Elnökség ez ügyben vizsgálatot rendelt el, amelyet 1917. február 13 án Keresztúry József tanácsbíró majd az 1917. április 20-án Bartha József és Dr. Kiss Sándor tanácsbírák foganatosítottak. Az egyházmegyei bíróság az 1917. évi május 15 ik napján tartott ülésében az eljárást a Konventnél levő iratok beérkezétekig felfüggesztette, majd az 1917. október 5-én tartott időszaki bírósági tárgyaláson a Pálúr Miklós és Nagy János és társai által tett panasz folytán folyamatba tett ügyeket egyesítette s az újabb eljárás során szükségessé vált vizsgálatot 1918. április 21-én Dr. Kiss Sándor tanácsbíró foganatosította

A vizsgálat adataival beigazoltnak találta a bíróság a panaszosok abbeli panaszát, hogy vádlott a konventi előadó több mint 10 ízbeni sürgetésére évek múlva nem válaszolván, okozójává vált annak, hogy az egyház az adócsökkentési segélyt későbbben kapta meg, mint ahogy megkaphatta volna. Megállapítja a bíróság, hogy vádlott a konvent által 1910—1914. években 405 kor. 40 fillér-

ben kiutalt tandíjkárpótlást teljes egészében magának tartotta meg, holott őt díjlevél szerint csak évi 200 korona illette. — Megállapítja a bíróság, hogy az egyházkerületi pénztár által kölcsönvelt 2800 koronát a kerületi pénztár megbízásából a miskolci takarékpénztár az egyház régebbi tartozásainak levonása után 2197 kor. 66 fillér összegben 1914. július 4-én küldötte el a lelkészi hivatalnak és ezt az összeget a lelkész nem fordította rendeltetési céljára, vagyis az egyháznak a hitelszövetkezetnél fenálló tartozása kifizetésére, hanem csak az 1915. év folyamán részletekben szolgáltatotta be az egyház pénztárába. — Mindezen cselekmények a 34 §. 2., 4. pontjába ütköző fegyelmi vétségek tényálladáki alkatelemeit teljesen kimerítik s ezért vádlottat az ítélet rendelkező részében megállapított pénz büntetéssel sújtani kellett. Az ítélet kiszabásánál enyhítő körülményül vétetett a tandíjkárpótlási ügynél a vádlott jóhiszeműsége. A panasz többi pontja részben az eljárás során visszavonatot, részben pedig beigazoltnak nem találta a bíróság.

Kelt Sárospatakon, 1918. május 14.

Bálint Dezső

egyházi elnök.

Dr. Vitányi Miklós

jegyzőkönyvvezető.

Meczner Béla

világi elnök.

IV.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett Sárospatakon, 1918. évi május hó 14-én az alsó-zempléni ref. egyházmegyei bíróságnak, mint közigazgatási bíróságnak Szily József tokaji tanító fa fizetésének természetben való kiszolgáltatása ügyében megtartott tárgyalásáról.

Jelen voltak :

A bíróság részéről: Bálint Dezső esperes, Meczner Béla gondnok, utóbbi mint a tárgyalást vezető elnök. Máthé Gyula, Bartha József, Pálóczy József, Keresztury József, Gontvay Aladár, Sebeő Gyula, Dr. Kiss Sándor tanácsbírák és Dr. Vitányi Miklós világi főjegyző, mint jegyzőkönyvvezető.

Felek részéről Szily József tanító panaszos s a panaszlott egyház képviselőjében: Horváth János lelkész, Lekly Lajos gondnok.

Elnök az ülést megnyitván az V. t.-cz. 51. §-a értelmében felhívja a bíróság tagjait a tekintetben való nyilatkozatra, hogy tudomásuk szerint nem forog-e fenn valamelyükre nézve a 49. §-ban felsorolt, hivatalból figyelembe veendő érdekeltégi eset?

Megállapítatik, hogy a bíróság tagjaira nézve hivatalból figyelembe veendő érdekeltégi eset fenn nem forog s miután érdekeltégi kifogás sem tétellett a bíróság elnöke megállapítja, hogy a bíróság tagjai kellő számban vannak jelen, a bíróság szabályszerűen megalakult, s elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását.

Bartha József tanácsbíró következőkben ismerteti az ügy állását: Szily József tokaji tanító panaszolja, hogy az egyház a részére díjlevélileg járó 4 öl kemény tűzi fát az 1918. évben nem hajlandó sem természetben sem piaci árban kifizetni. Kéri az egyházat ezen járandóság kifizetésére kötelezni. Csatolja a presbiteriumnak 1890. nov. hó 9-én tartott gyűlés jegyzőkönyvi másolatát melyben Demjén Kálmán akkori tanító személyét illetőleg 8 forintban állapodtak meg. Csatolja az 1912. szeptember hó 20-án Szily József névre kiállított díjlevél másolatát amelyben a 4 öl kemény tűzifa ára ölenként 32 koronára van értékelve. Állítása szerint az egyház háborús segély címen a fa árát 1916. és 1917. évben kárpótolta de az nem akarja elismerni az egyház presbiteriuma, hogy neki mint tanítónak megvan a természetben vagy folyó árban beszolgáltatandó 4 öl fához való jogosultsága.

A bizonyító eljárás befejezése után elnök a tárgyalást berekeszti s zárt tanácskozmány után nyílt ülésen kihirdeti a bíróság által egyhangúlag hozott

ítéletet.

A bíróság panaszos kérelmének helyt ad s kötelezi a tokaji egyházat, hogy Szily József tanítónak évenként 4 öl kemény tűzifát természetben vagy folyó árban szolgáltatassa ki.

Indokok:

Mint hogy a tokaji egyházközség tanítójával a díjlevélbeni természetbeni járandóságok készpénzbeli megváltására nézve egyházhatóságilag jóváhagyott egyezséget nem kötött irányadónak kellett tekinteni az 1916. évi tavaszi közgyűlés 59. számú határozatát s ez alapon az egyházat a díjlevélbeli természetbeni járandóságát képező 4 öl fának a rendelkező részben meghatározott módon való fizetésére kellett kötelezni.

Az elnök konstatálja, hogy az ítélet kihirdetésénél a fentebb felsorolt felek jelen voltak s elrendeli részükre az ítélet hiteles kiadmányának kézbesítését.

Kmft.

Bálint Dezső
egyházi elnök.

Dr. Vitányi Miklós
jegyzőkönyvvezető.

Meczner Béla
világi elnök.

V.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvételett Sárospatakon 1918. évi május hó 14 iki napján az alsózempléni egyházmegyei bíróságnak, a hernádköki ref. egyház és lelkésze közt a Sissáry-féle ingatlanok használata tekintetében felmerült panaszos ügy tárgyában.

Jelen vannak:

A bíróság részéről: Bálint Dezső esperes, Meczner Béla gondnok, úgy is, mint tárgyalást vezető elnök, elnökség: Máthé Gyula, Horváth János, Keresztúry József, Bartha József, Pálóczy József papi, Sebeő Gyula, Gortvay Aladár világi tanácsbírák; Dr. Asztalos Kálmán jegyzőkönyvvezető, úgy is, mint előadó.

Elnök az ülést megnyitván, az V. tc. 34. § a értelmében felhívja a bíróság tagjait a tekintetben való nyilatkozásra, hogy

tudomásuk szerint nem forog-e fenn valamelyikükre nézve a 49. §-ban felsorolt, hivatalból figyelembe veendő érdekeltségi eset.

Megállapítatik, hogy a bíróság tagjaira nézve figyelembeveendő érdekeltségi eset nincs s hogy a bíróság szabályszerűen megalakult.

Felek részéről jelen van: Molnár János gondnok, ki is felhívván, hogy nincsen e a bíróság valamelyike ellen érdekeltségi kifogása, kijelenti, hogy nincs.

A bíróság elnöke ezután elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását, Dr. Asztalos Kálmán előadó ismerteti az ügy állását, főleg kiemelve azon körülményt, hogy az egyházmegyei kiküldöttek jelenlétében az egyháztanács tagjai és a lelkész közt egy egyezségi jegyzőkönyv vételettel fel, melynek végrehajtásával az ügy véglegesen rendezhető.

Felek részéről jelenlevő Molnár János jelenti, hogy az általa és több egyháztanácsos által aláírt egyezséget a közgyűlés nem fogja elfogadni, elnök azon kérdésére, hogy megkísérelték-e ezt, kijelenti, hogy nem.

Elnök a tárgyalást berekeszti és zárt tanácskozmány után nyílt ülésben kihirdeti a bíróság egyhangúlag hozott

határozataként:

Az egyházmegyei kiküldöttek jelenlétében kötött egyezséget jóváhagyja, útasítja az egyháztanácsot, hogy a díjlevélnek ily értelemben való módosításáról s annak felsőbb egyházhatósági jóváhagyásáról sürgősen gondoskodjék, a felmerült 97 K 60 f. eljárási költségben egyházat elmarasztalja.

Indokok:

Határozott megállapítást nyert azon körülmény, hogy a Sissáry család a díjlevél 1. tétele szerint 40 K t, 15 véka gabonát, egy köböl búzát, annak 11. tétele szerint 84 K-t tartozik a lelkész javadalmához való járulás címén fizetni évenként s az 5. tétel szerint 2 és $\frac{1}{4}$ hold földet megművelni; a birtok eladása után a vita tárgyát képező ingatlan lett adományozva az egyháznak a mindenkori

lelkészszel szemben fennállott fenti díjtétel szerinti kötelezettségek megváltására, megállapítást nyert tehát, hogy a vita tárgyát képező ingatlant jogosan használta a lelkész s a közte és az egyháztanács többi tagjai közt hozott azon egyezséget, hogy a tulajdonjog az egyházat illeti, ennek ellenében azonban köteles a lelkésznek a díjlevél 1, 5, 11 díjtételei alatt foglalt lelkészi járandóságokat a lelkésznek kiszolgáltatni, jóvá kellett hagyni s mivel ilyformán a díjlevél némi módosítást igényel, annak végrehajtására útasítani s panaszló egyházat a költségekben elmarasztalni.

Elnök megállapítja, hogy az ítélet kihirdetésénél felek részéről Molnár János gondnok volt jelen.

Bálint Dezső
egyházi elnök.

Meczner Béla
világi elnök.

Dr. Asztalos Kálmán
jegyzőkönyvvezető.

VI.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétellett az alsözempléni re'ormátus egyházmegye közigazgatási bíróságának Sárospatakon, 1918. évi május hó 14-ik napján Veres Lajos s.-lelkész lizetése ügyében, mint közigazgatási bírósági ügyben tartott tárgyalásáról.

Jelen vannak:

A bíróság részéről: Bálint Dezső esperes, egyházi, Sebeő Gyula világi, utóbbi ügy is, mint tárgyalást vezető elnök kettős elnöklete alatt: Bartha József, Máthé Gyula, Miskolczy Endre egyházi, dr. Kiss Sándor, Gortvay Aladár világi tanácsbírák. Ügyészség részéről: Dr. Lengyel László. Előadó és jegyzőkönyvvezető: Gecse Lajos papi aljegyző.

Felek részéről: Veres Lajos megyaszói s.-lelkész.

Tárgyalás alatt van Veres Lajos segédlelkész Pecsénye András kiskéresi lelkész elleni 81 K 66 f. követelésének ügye, mint közigazgatási bírósági ügy.

Tárgyalást vezető elnök az ülést megnyitván, az E. T. V. tc. 51. §-a értelmében felhívja a bíróság tagjait, hogy nyilatkozzanak arra nézve, hogy tudomásuk szerint nem forog-e fenn valamelyikükre nézve az E. T. V. tc. 49. 6-ában felsorolt, hivatalból figyelmebe veendő érdekeltségi eset?

Megállapított, hogy a bíróság tagjaira nézve sem hivatalból figyelmebeveendő érdekeltségi eset fenn nem forog, sem ellenük törvényen alapuló érdekeltségi kifogás nem emeltetett.

Tárgyalást vezető elnök ennél fogva megállapítja, hogy a bíróság érdektelen tagjai kellő számban vannak jelen, hogy az szabályszerűen megalakult, hogy a felek szabályszerűen megidéztettek és hogy a bíróság illetékessége ellen kifogás nem tétel.

Ezután tárgyalást vezető elnök elrendeli az ügy érdemleges tárgyalását, Gecse Lajos előadó ismerteti az ügy állását. Veres Lajos segédlelkész havi 20 kor. és a szokásos segédlelkészi congrua fizetésének ígérete mellett Kiskéresre rendeltetett szolgálattételre. Fizetés gyanánt azonban csak havi 20 koronát kapott, congruát nem. Kéri egyházmegyei bíróságot, hogy kötelezze Pecsénye András kiskéresi lelkészt 1917 jun. 8—szept. 1-ig esedékes 60 K segédlelkészi congrua és július 1—szept. 1-ig esedékes 21.66 kor. 50%-os drágasági pótlék, összesen 81.66 K megfizetésére! Előadó jelenti, hogy neki Pecsénye András a tárgyalás folyamán kinyilatkoztatta, hogy ez a tartozás tényleg fennáll.

Erre elnök berekeszti az ügy tárgyalását és zárt tanácskozmány után kihirdeti nyílt ülésben a bíróság által hozott következő

ítéletet:

Egyházmegyei közigazgatási bíróság kötelezi Pecsénye Andrást, hogy Veres Lajos segédlelkésznek 81 kor. 66 fillért 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett fizessen meg,

Indokok:

Miután Pecsénye András a követelés fennállását elismerte, őt annak megfizetésére kötelezni kellett.

Kmf.

Sebeő Gyula
világi tanácsbíró.

Bálint Dezső
esperes.

Gecse Lajos
jegyzőkönyvvezető.

VII.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Sárospatakon 1918. évi május hó 14-én az alsó-zempléni ref. egyházmegye bíróságának, mint közigazgatási bíróságnak a Fodor Ferencz karosi egyháztag templomi szék ügyében tartott tárgyalásáról.

Jelen voltak:

A bíróság részéről: Bálint Dezső esperes, Sebeő Gyula, mint hivatalkorra legidősebb világi tanácsbíró kettős elnökle (előbbi, mint a tárgyalást vezető) alatt Horváth János, Máthé Gyula, Pálóczy József papi,- Gortvay Aladár, Dr. Kiss Sándor világi tanácsbírák, Janka Károly papi főjegyző előadó és jegyző könyvvezető.

Felek részéről senki sem jelent meg.

Tárgyalás alatt van Fodor Ferencz karosi egyháztag templomi szék ügye.

Tárgyalást vezető elnök az ülést megnyitván, megállapítja, hogy a bíróság érdektelen tagjai kellő számban vannak jelen, valamint a bíróság illetékességét is, ekként a bíróság szabályszerűen megalakult.

Előadó jelenti, hogy az egyházmegye közigazgatási bíróságának 1917. évi május hó 15-én Sárospatakon ez ügyben

hozott végzésével elrendelt vizsgálat foganatosításával megbízott Máthé Gyula és Miklós Béla tanácsbírák által megtartott tárgyalásról a karosi egyház presbitériumában 1918. évi január hó 7-én felvett, az iratokhoz becsatolt jegyzőkönyv értelmében Fodor Ferencz a presbitérium határozatában való megnyugvását kijelentette s ezzel az ügy békés elintézését nyert.

Miután Fodor Ferencz karosi egyháztagnak a presbitérium határozatában való megnyugvásával az ügy egyességileg elintéztetett, bíróság a következő

végzést

hozta :

Az ügyben való további eljárás tárgytalanná vált,

Kmft.

Sebeő Gyula

vil. tanácsbíró, vil. elnök.

Janka Károly

a bíróság jegyzője.

Bálint Dezső

esperes, egyházi elnök.

VIII.

Jegyzőkönyv.

Felvétellett Sárospatakon 1918. évi május hó 14-én az alsó zempléni réf. egyházmegye bíróságának, mint közigazgatási bíróságnak a vajdácskai lelkész és tanító díjlevélbeli járandóságainak természetben, vagy folyó ár szerinti értékben való kiszolgáltatása ügyében tartott tárgyalásáról.

Jelen voltak :

A bíróság részéről : Bálint Dezső esperes, Sebeő Gyula, mint hivatalkorra legidősebb világi tanácsbíró kettős, előbbi, mint tárgyalást vezető elnök elnöklete alatt Horváth János, Máthé Gyula, Pálóczy József papi,- Gortvay Aladár, Dr. Kiss Sándor világi tanácsbírák, Janka Károly papi főjegyző, előadó és jegyzőkönyvvezető.

Felek részéről : senki.

Tárgyalás alatt van a vajdácskai lelkész és tanító díjlevélbeli járandóságainak természetben, vagy folyó ár szerinti kiszolgáltatásának ügye, mint közigazgatási bírósági ügy.

Tárgyalást vezető elnök a gyűlést megnyitván, a bíróság tagjai érdektelenségének, a bíróság határozatképességének és illetékességének megállapítása után bejelenti, hogy az ügy megítéléséhez nélkülözhetetlen papi és tanítói díjlevelek s a tanító javadalmi jegyzőkönyve nincsenek az iratokhoz becsatolva.

Ezután a bíróság zárt tanácskozmány után nyílt ülésben kihirdette a következő

végzést:

Felkéri a bíróság egyházi elnökét, hogy az ügy érdemére vonatkozó lelkészi és tanítói díjleveleket a tanítói javadalmi jegyzőkönyvet az érdembeli tárgyalásra szerezze be.

Kmft.

Sebeő Gyula

vil. tanácsbíró, vil. elnök.

Janka Károly

a bíróság jegyzője.

Bálint Dezső

esperes, egyházi elnök

Az egyes pontokat jegyzették:

Janka Károly: 1—7, 19—25, 31—39, 44—47, 50—52.
I., VII., VIII. bír.

Dr. Vitányi Miklós: 49. III—IV. bír.

Gecse Lajos: 8—18, 40—43, 48. VI. bír.

Dr. Asztalos Kálmán: 26—30. II—V. bírósági pontokat.

Tárgymutató.

Jelen voltak névsora.

I. Közgyűlési ügyek.

1. a) Esperes imája.
b) Egyházmegyei gondnok alkalmi gondolatokban gazdag beszéddel a gyűlést megnyitja.
c) Alakulás.
d) Ifj. Bálint Dezső egyházmegyei papi jegyző emlékezete.
2. Nagy Károly erdélyi püspök üdvözlése.
3. Virág Béla lelkész beerősítése.
4. Tanítói beerősítések.
5. Esperes évi jelentése.
  - a) A lukai és tiszakarádi egyházi épületek teljes érték szerinti biztosítása elrendeltetik.
  - b) A lácai tanítói fizetés elalkuvása ügyében küldöttség jár el.
  - c) A megüresedett papi aljegyzői állásra szavazás rendeltetik.
6. Az egyházmegyei bíróság ülésének ideje és helye kihirdetetik.
7. Egyházkerületi képviselők kiküldése.
8. A vajdácskai egyház jelentése a beiratási díjak beszolgáltatásáról s a népiskolai könyvtár megrendeléséről.
9. Az erdőhorvátii Farkas-féle alapítvány nyilvántartása.
10. Magda Anna betegség miatt történt szabadságoltatása okáért beerősítés céljából meg nem jelenhetett.
11. Szomotori ártérhátrálék.
12. Az erdőhorvátii faiskola ügy.
13. Legyesbényére kétféle ügyben a küldöttség újra alakítása és megbízatása.
14. a) A kiskövesdi panaszok napirendről levéttetnek.
b) A tiszaladányi birtokséreلمي-ügy.

- c) Legyesbényei közpénztári tőketartozások eredetének felderítése.
- d) Palágyi Miklós István volt leleszi gondnok szabályszerű felmentése.
15. Az egyházközségek vagyoneleltárainak felülvizsgálása.
  16. Az egyházmegyei levéltár rendezése elhalasztatik.
  17. Az alsóbereckii énekvezérség rendezése.
  18. A tállyai tanítói díjlevél módosítás.
  19. A szórványok egyházi gondozásának szabályozása.
  20. A népiskolai statisztikai ívek gondos kitöltése.
  21. Jelentés a belmisszióról.
  22. Jelentés a bacskai és bodrogszentesi missiói egyházak múlt évi állapotáról.
  23. A sárospataki főiskola fejlesztésére szolgáló még be nem fizetett 1 K-ás járulékok beszolgáltatása elrendeltek.
  24. A tiszaladányi egyház előterjesztése tanítónője kényszernyugdíjazása tárgyában.
  25. A vissi egyház költségvetés elfogadását megtagadó határozatával kapcsolatban a díjlevélbeli természetbeni járandóságok égető kérdése.
  26. Taktaharkány néhány használatból kivett úrasztali terítő és kendő értékesítésére engedélyt nem nyer.
  27. Jelentés a kiskövesdi adósságok rendezéséről.
  28. Sajóhídvég háborús segélyvel támogatja behivatalnokait.
  29. Özv. Gönczy Józsefné segély iránti kérelme.
  30. Makó János ny. tanító segély-kérvénye.
  31. Megüresedett bizottsági helyek betöltése.
  32. Ráski János vajdácskai egyháztag alapítólevele.
  33. Tolcsvai ingatlan eladás jóváhagyása.
  34. Az újcsanalosi adás-vevési szerződések jóváhagyása.
  35. Az alsóbereckii lelkészi ingatlan eladásáról szóló adás-vevési szerződés jóváhagyatik.
  36. A tiszaladányi ingatlan eladás-ügy formai elintézés céljából visszaadatik.
  37. A bodroghalászi ingatlan eladás ügyében kiegészítő eljárás rendeltetik el.
  38. A berzéki különféle természetű hátralékok behajtása.
  39. Taktaharkányi alapok ideiglenes felhasználása.
  40. Számvevőszéki jelentés.

41. Móre Anna bodroghalászi tanítónő lemondása s illetményeinek kiszolgáltatása.
42. Az újcsanalosi lelkészi ingatlan mesgyéinek helyreállítása a presbitérium kötelességévé tétetik.
43. Taktakenéz templomrenoválási kölcsön iránti kérvénye ajánlólag az egyházkerületre felterjesztetik.
44. Lemondó esperest a közgyűlés maradásra bírja.
45. A sárospataki egyház önálló hitoktatói állás szervezése iránti kérelme meleg ajánlással az egyházkerületre felterjesztetik.
46. Néhai Nagy Károly jogutódainak a Klobusitzky-alappal szemben támasztott követelését az egyházmegye rendezi.
47. A tállyai egyház „egyházfentartó-alap“ létesítése iránt tett intézkedése elismeréssel vétetik tudomásul.
48. A tokaji egyház a rendes egyházi adónak kétszeresre emelése tárgyában hozott határozata megerősítettik.
49. Czecz András legyesbényei lelkész ellen a fegyelmi eljárás elrendeltetik.
50. A segélyosztó-bizottság jelentése tedomásul szolgál, a lelkészözvegyek rendkívüli segélyezése iránti javaslat elfogadtatik.
51. Jegyzőkönyvhitelesítők kikü'dése.
52. Gyűlés berekesztés.

II. Bírószági ügyek.

- I. Az időszaki tanács megalakítása.
- II. Pecsénye András fegyelmi ügye.
- III. Horváth Győző fegyelmi ügye.
- IV. Szily József fafizetés ügye.
- V. Hernádkaki ügy.
- VI. Veres Lajos s.-lelkész congrua követelése.
- VII. Fodor Ferenc egyházttag templomszék ügye.
- VIII. Vajdácskai belhivatalnokok természetbeni fizetése.

Betűsoros névmutató.

- A**lsóbeteczki e. k. 17, 35.
Bacsikai e. k. 22, 23.
BacsKay Károly 5 b.
Bartha József 25, 31, 44, 46.
Báji e. k. 4.
Berzéki e. k. 38, 40.
Bodroghalászi e. k. 41.
Bodrogolaszii e. k. 37.
Bodrogszentesi e. k. 22.
Czecz András 49.
Czike Ferencz 36.
Csorba Ferencz 31.
Egyházak általában 5, 5c, 15, 20, 21, 23, 25, 40, 44.
Egyházkerület 7, 19, 21, 22, 33, 34, 35, 39, 40, 43, 45.
Egyházmegyei levéltárnok 16.
Egyházmegyei pénztár 40, 46, 50.
Erdőhorváti e. k. 4, 9, 12.
Esperes 1 a. d. 5, 15, 20, 23, 38, 44, 46, 49, 51, bir. VIII.
Fodor Ferencz bir. III.
Frankó János és társai bir. III.
Gecse Lajos 31.
Gesztelyi e. k. 10.
Gortvay Aladár 7, 13, 14 c.
Hajdú Lajos 4.
Halmy Miklós 37.
Hegedüs László bír. V.
Hernádkaki e. k. bír. V.
Hézsér Emil 7.
Homoki Antal 18.
Horváth Győző bír. III.
Iskolai körlátogatók 20.
Janka Károly 40.
Jegyzői kar 51.

- Karászy** Benő 17.
 Karosi e. k. bír. VII,
 Keresztúry József 44, 46, bír. I.
 Kérészy Sándor dr. 9, 31.
 Királyhelmeczi e. k. 3.
 Kisgéresi e. k. bír. II.
 Kiskövesdi e. k. 14. a.
 Kiss Sándor dr. 7, 46, 51. bír. I.
 Kovács Gábor dr. bír. I.
 Kovács József 4.
Lácza 4, 5b.
 Legyesbényei e. k. 13, 14c.
 Leleszi e. k. 14d.
 Lelkészek általában 20, 21, 25.
 Lengyel László dr. 13b.
 Lukai e. k. 5a.
Magda Anna 10.
 Máthé Gyula 7.
 Meczner Béla 1b. d. 51.
 Mester János 4.
 Miklós Béla 5b, 7, bír. I.
 Miskolczy Endre 7, 31, 40. bír. I.
 Molnár László 17.
 Móré Anna 41.
Nagy Károly püspök 2.
 Nagykövesdi e. k. bír. III.
Pálóczy József 7, 13, 40. bír. I.
 Pecsénye András bír. II. VI.
 Püspöki hivatal 25.
Ráski János 32.
 Ricsei e. k. 4.
 Riczkó László 4.
Sárai e. k. 4.
 Sárospataki e. k. 45.
 Sebeő Gyula 7, 44.
 Segélyosztó bizottság 46, 50.
 Sümegi Ilona 4.
 Sütő Kálmán 13, 14c.
 Szily József bír. IV.
 Szomotori e. k. 11. 46.

- T**aktaharkányi e. k. 23, 29.
Taktakenézi e. k. 43.
Tanítók általában 20, 21, 25
Tállyai e. k. 18, 47.
Tiszakarádi e. k. 5a.
Tiszaladányi e. k. 14b, 24, 36.
Tokaji e. k. 48. bír. IV.
Tolcsvai e. k. 33.
Ujcsanálosi e. k. 34, 42.
Vajdácskai e. k. 8, 32, bír. VIII.
Veress Lajos bír. VII.
Virág Béla 3.
Vissi e. k. 25.